Qishloq HAYOTI

2003 YIL 14 FEVRAL, JUMA

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№21 (6.546). Sotuvda erkin narhda

БУГУНГИ СОНДА

ИШТИХОНЛИК СОХТАКОРЛАР (1-2-саҳифаларда)

ДАРЁ СУВИ МУСАФФО БЎЛСИН

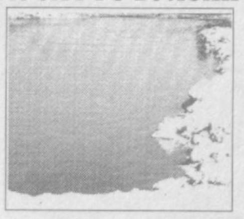

(1-2-саҳифаларда)

«Бори элга яхшилик қилғилки, мундин яхши йўқ» (1-4-саҳифаларда)

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

● Вазирлар Маҳкамасида «Обод маҳалла йили» дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича Республика комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари, вазирлик, идора ва жамоат ташкилотлари раҳбарлари, маҳалла оқсоқоллари иштирок этди.

● Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Корея Республикаси адлия вазири Шим Санг Менг раҳбарлигидаги делегация вакиллари Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Рашиджон Қодиров билан учрашди.

● Ўзбекистон давлат консерваториясида Алишер Навоий ва Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг таваллуд кунларига бағишланган бадиий-мусиқий кеча ўтказилди.

● «Тасвирий ойина» ижодий уюшмаси ҳамда Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси томонидан ижодкорлар ўртасида ўтказиб келинаётган анъанавий «Энг улуғ, энг азиз» республика кўрик-танлови бошланди.

● Пойтахтимиздаги Бизнес-марказда АҚШнинг Каунтерпарт Интернешнл нодавлат нотижорат ташкилоти дастури бўйича фуқаролар манфаатларини қўллаб-қувватлашга бағишланган конференция бўлиб ўтди.

● Андижонда бўлиб ўтган «Ташаббус-2003» кўрик-танлови иштирокчилари кўплаб товарлар ва хизматларни намойиш этишди. Танловда 100 га яқин кичик ва ўрта бизнес субъекти қатнашди.

● Шофиркон туманидаги «Бухоро» ширкат хўжалиги раиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Азим Латипов Бухоро қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежи талабаларига очиқ дарс ўтди.

● «Тошкент-2» халқаро аэропортидан Ўзбекистоннинг турли вилоятларида истиқомат қилувчи 2 ёшдан 12 ёшгача бўлган болаларнинг бир гуруҳи Германияга жўнаб кетди. Улар Оберхаузен ва Дюсселдорф шифохоналарида даволанади ҳамда соғлиғини тиклайди.

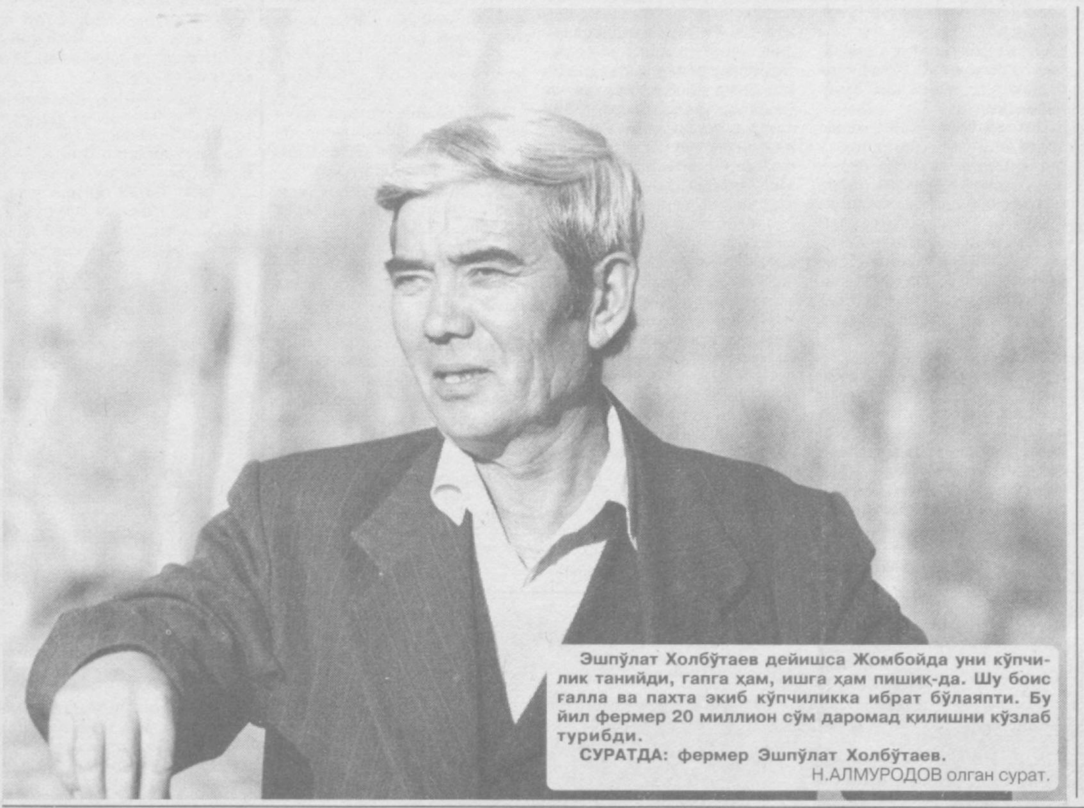

Эшпўлат Холбўтаев дейишса Жомбойда уни кўпчилик танийди, гапга ҳам, ишга ҳам пишиқ-да. Шу боис ғалла ва пахта экиб кўпчиликка ибрат бўляпти. Бу йил фермер 20 миллион сўм даромад қилишни кўзлаб турибди.

СУРАТДА: фермер Эшпўлат Холбўтаев.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат.

ҲУКУМАТЛАРАРО КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Ташқи иқтисодий алоқалар агентлигида Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Хитой ҳукуматлараро комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Унда икки мамлакатнинг ташқи савдо ва иқтисодиёт соҳаларида фаолият юритаётган муассасалари раҳбарлари, фирма ва компаниялар, ишбилармон доиралар вакиллари иштирок этди.

Мажлисни Савдо-иқтисодий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Хитой ҳукуматлараро комиссияси ҳамраислари - Ўзбекистон Ташқи иқтисодий алоқалар агентлиги раисининг ўринбосари Насриддин Нажимов ҳамда Хитой ташқи савдо ва иқтисодий ҳамкорлик вазири ўринбосари Чжоу Кэжен бошқарди.

Мажлисда томонлар ҳамкорликни келгусида яна ҳам мустаҳкамлаш ва ривожлантириш истагини билдирар экан, Ўзбекистон билан Хитой ўртасидаги ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий алоқаларнинг истиқболига оид масалаларни муҳокама қилди.

Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки йиллариданоқ Хитой билан халқ хўжалигининг турли соҳаларида ҳамкорликни кенгайтиришга ҳаракат қилиб келмоқда. Таъкидлаш жоизки, бу ҳамкорлик самараси йилдан йилга ортиб бораётир. Ўтган йили мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро савдо-сотиқ 2001 йилдагига нисбатан салкам 27 фоиз ошди. Жорий йилда бу рақам яна ҳам ошиши кутилмоқда.

Ҳозирги кунда мамлакатимизда хитойлик сармоядорлар иштирокида тузилган юздан ортиқ корхона фаолият кўрсатаётир. Хитойнинг йигирмага яқин йирик фирма ва компанияси Ўзбекистонда ўз ваколатхонасини очган.

Мажлисда ҳамкорликни янада кенгайтиришнинг аниқ чораларини кўриш, янги-янги соҳаларни қамраб олиш мақсадга мувофиқлиги алоҳида таъкидланди ва бу борада амалга оширилиши мўлжалланаётган ишлар кўлами белгилаб олинди.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎзА мухбири.

АТИГИ ЮЗ САТР

"ОТАНГГА РАҲМАТ!"

...Шаҳарлараро қатновчи автобусга бир нуроний отахон чиқиб қолди. Автобус йўловчилар билан гавжумлигини кўриб бир нафас иккиланиб турди. Бўш жой йўқ, аксарият ўриндиқларни ёшлар банд этишган. Олдинги ўриндиқда ўтирган икки қиз қарияни кўриб-кўрмасликка олди. Улар ортидаги жойни эгаллаган ўспирин эса ўзини ухлаганга солди.

"Келинг, мана бу ерда жой бор", деган овозни эшитиб отахоннинг елкасидан тоғ қулагандек бўлди. Хайриятки, яхши тарбия кўрган, одобли ёшлар кўп. Ана шундайлардан бири қарияга ўрин бўшатганди. Отахон ўриндиққа ўтиракан, йигитча "Отангга раҳмат, ўғлим" деди. Самимий, чин юракдан айтилган бу сўз боис, қишлоққа дилгаи бир тўй ёдимга тушди.

Никоҳ маросими эди. Тўйхона меҳмонлар билан гавжум. Барчанинг нигоҳи келин-куёвга қадалган. Эътиборимни куёв ёнида турган йигитча тортди. Куёвжўра нуқул нариги даврада ўтирган тенгкурларига имо-ишора қилади, денг. Оғзида сақич, тиржайган-тиржайган. Хай-хай демаса ўтирган кексалар давраларига қараб та бақиришдан ҳам тоймайди. Холбуки, тўйхонада оқсоқоллар ўтиришибди, хурматли меҳмонлардан бири ёшларга бахт тилаб сўз айтмоқда.

Фарзандларимизнинг баъзан бизга раҳмат олиб келмаётганига таълим-тарбиянинг бўшлиғи сабаб бўлмаяптими? Улар маънавий дунёқарашининг кашшоқлиги айнан шу боис бўлиб тақалмайдими? Эҳтимол, мактаб ўқувчилари ўртасида бир-бирини такрорловчи, саёз тадбирлар эмас, қадриятларга, маънавий меросга ҳурмат ҳиссини уйғотувчи ўзга хил мулоқотлар ўтказиш керакдир.

Бухоронинг кўпни кўрган, турмуш аччиқ-чучугини тотган нуронийлари иштирокидаги йиғилишларнинг бирида қатнашиб, бу масала уларни ҳам ташвишлантираётганини пайқадим. "Ёшларимиз ўртасида "Отангга раҳмат" мавзуида кўрик-танловлар ўтказсак яхши бўларди", деб қолди нуронийлардан бири. "Дарҳақиқат, бу ёшлар тарбиясида асқотади. Тадбир орқали энг намунали оилалар тажрибасини тарғиб қилиш фойдадан ҳоли эмас", деди яна бир отахон бу фикрга қўшилиб.

Бу гап кўпчиликка маъқул тушди. Менинг кўз ўнгимда эса автобусда қарияга ўрин бўшатиб "Отангга раҳмат", деган гапни эшитган йигитча гавдаланди. Отасига раҳмат олиб бораётган бундай ёшлар – бизнинг фахримиз, эл-юрт кўрки, умида. Шундай эмасми?

Истам ИБРОҲИМОВ

АВВАЛ АҚЛНИ ТЎЙҒАЗИШ КЕРАК...

МУНОСАБАТ

Тарғибот-ташвиқот эртанги кун тўғрисида қайғурадиган ҳар қандай давлатнинг энг кучли қуролидир. Тарғиботга эътибор сусайган давлатда ёки унинг бирор қисмида кўзланган мақсадларга эришиш бирмунча қийинлашади. Айниқса, ахборот даври деб аталаётган ҳозирги замонимизда унинг ўрни беқиёс.

Истиқлолимизнинг илк давралариданоқ тарғибот-ташвиқот ишларига устувор вазифа сифатида эътибор қаратиб келинмоқда. "Оммавий ахборот воситалари тўғрисида"ги Қонуннинг қабул қилиниши, шунингдек, китоб савдоси ишларини янада такомиллаштириш тўғрисидаги ҳукуматимиз қарорлари, "Маънавият ва маърифат" Кенгашларининг тузилиши ва уларга биринчи раҳбарларнинг масъул бўлишлари, ва, ниҳоят, 2002 йил Мустақиллик байрами арафасида бўлиб ўтган иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясида Президент Ислом Каримов маърузасида баён этилган асосий вазифалар ва қоидаларни кенг ёритиш фаолияти бирмунча фаол мақсадли тадбирлар дастури юқорида ги фикрларнинг ёрқин исботидир.

Шу ўринда фуқароларнинг бурчи, вазифаси нималардан иборат бўлмоғи керак?

Авваламбор, халқ давлат амалга ошираётган сиёсатни, унинг мазмун-моҳиятини теран англаши, уни тушунган ҳолда қўллаб-қувватлаши, қадрига етиши ва уни ҳаётга татбиқ этишда иштирок этиши лозим. Бошқача қилиб айтганда, сиёсатни англаш, тушуниш ўз-ўзидан бўлмайди. Буни

диган бўлсак, халқ тарғиботни тўғри тушуниб, онгли равишда ёндашмоғи керак.

Хўш, тарғибот ўзи нима? Бу, янги ахборот олиш ва бериш ёки олинган ахборотни англаб етишга кўмаклашишдир.

Аслида ҳар бир инсон қайсидир маънода тарғиботчидир.

Таъбир жоиз бўлса, мен қуйида бир ўхшатишдан фойдаланиб кўрмоқчиман.

Агар масалага жўнроқ қарайдиган бўлсак, ахборот олиш ҳам овқат ейишдек гап. Фақат овқат қорнини тўйдирса, ахборот ақлни тўйғазади. Одамнинг қорни очса овқат еги келганидек, унда вақти-вақти билан дунёда, мамлакатда, шаҳар ёки қишлоқда, маҳаллада бўлаётган воқеалардан боxaбар бўлишга эҳтиёж сезилади. Эшитган, билиб олган эса, мулоҳаза юритади, бошқаларга айтиб, муносабат билдиради ва ҳоказо.

Билимли, ўз нуқтаи назарига, шахсий фикрига эга бўлган, гоявий кучли инсонгина олди-қочди, шов-шувлардан юқори бўлиши, уларнинг таъсирига тушмаслиги мумкин. Турли хил миш-мишларга осонгина ишонадиган одамнинг билим ва маданий савияси, юмшоқроқ айтадиган бўлсак, талаб даражасидан пастроқ бўлади. Демак, жисмонан соғлом одам совуқдан ҳам, қопағон итдан ҳам, тундаги безориларидан ҳам қўрқмай мардона юра олганидек, фақат маънавий етук, ўз билимларига ишонадиган баркамол инсонгина бугунги кундаги ахборот замонида ўз мақсади сари, олдига қўйилган вазифаларни бажариш учун қатъий ишонч билан одимлай олиши мумкин.

Аслида ахборот олишда бир ўйлаб кўрилса, бугунги шов-шувли хабарларни тушуниб-тушунмай "Ҳозир билимли эмас, тадбиркор бўлиш керак" дейишади. Вахоланки, тадбиркорлик касб эмас, бу хислат. Аслида ҳар бир инсон тадбиркор бўлиши керак: олим ҳам, деҳқон ҳам, раҳбар ҳам, ходим ҳам. Яъни, ҳар бир ишда тадбир, йўл, имкон излай олиш керак. Бунинг учун эса, аввало кишида билим бўлиши керак. Билимли инсонгина тадбиркор инсонга айланиши мумкин. Гап фақат нималарни билиш, қандай билимларни ўзлаштиришда.

Сиз бозордан сифатсиз егуликни, унинг сифатсизлиги билсангиз, уни ҳеч қачон сотиб олмайсиз.

"Сифатсиз" ахборотни-чи?

Машҳур сериаддаги қаҳрамон ёки таниқли кўшиқчининг сурати босилган газетани ўйлаб ўтирмай сотиб оласиз. Унинг ичидаги шов-шувли хабарлар сизга мойдек ёқиб тушади: дўстингиз ёки дугонангизни ҳайратлантириш учун янгилик топдингиз.

Жиддий нашрлардаги исботланган, асосли, тўғри хабар ва мақолалар эса сизга зерикарли туюлади. Ҳеч ўйлаб кўрганмисиз, ҳаётий масалаларда бирор маслаҳатга муҳтожлик сезганингизда сиз мурожаат қиладиган инсонлар одатда қандай газета-журналларни ўқийдилар. Улар телевидениедаги қандай кўрсатувларнинг мухлиси? Менимча, жавоб шундоқ ҳам аён. Энди қайси нашрлар фойдалироқ эканлиги тўғрисида ўзингиз хулоса қилиб олаверинг.

Мен бу билан, қандай йўл тутилаи фақат ўзингизга боғлиқ эканлигини таъкидламоқчиман, холос.

Давлатимиз ўз олдига адолатли ҳуқуқий жамият қуришни мақсад қилиб қўйиб, қонунлар билан кафолатланган эркинликларни эълон қилиб, энди ахборот олиш ва тарқатишда фуқароларнинг масъулияти бир неча марта ошганлигини, ҳар бир фуқаро ўзи қабул қилиб олаётган ахборотга эътиборли бўлиши, ўзи айтаётган гапига эса масъул эканлигини уқдириб келяпти. Чунки иккала ҳолат ҳам инсоннинг маънавий дунёсига тўғридан-тўғри таъсир қилади. Ҳар куни эшитадиган ўйлаб, юзлаб хабарлар, ўйлаб-ўйламай уларга билдириладиган фикрлар ўша инсоннинг ўзини, унинг ички дунёсини ўзгартириб юбориши мумкин.

Давлатимиз ўз фуқароларининг маънавий камолоти тўғрисида жон куйдираётган бир пайтда, унга қаршилик бўлиш, ёратилган имкониятлардан аввал ўзи ва қолаверса, яқинлари учун фойдаланиш ҳар бир фуқаронинг муқаддас бурчидир. Чунки бу масалада бепарво киши эртага замондан ортда қолиши муқаррар, деган гап.

Тарғибот, бу – фақат мажлисларда қилинадиган маъруза эмас.

Тарғибот бу – кунига инсонларни ҳаводек қамраб олган радио, телевидение, газета ва журналлар, китоблар, дўсту душманларимиздан, умуман, ҳамма томондан бизга оқиб келаётган хабарлар, ахборотлар, янгиликлар, гаплар ва ҳоказолардир.

Фуқаронинг вазифаси мана шу ахборот денгизидан ўзига керакли нарсани, зарарсизини ажратиб олиш. Бу осон иш эмас. Чунки уларнинг ичида фақат устигина кўринадиган ҳам бор. Фақат маърифатли одамгина бу ишнинг уддасидан чиқа олади. Фақат билимли одамгина умрбод бошқаларга эргашавермайдиган, мустақил, тадбиркор, ўз ҳаётини ўзи ҳоҳлагандек қуриб, эркин яшайдиган бўла олади. Япон мақолида айтилганидек, "Аввал ақлни тўйғазиш керак, тўқ ақл қорнини тўйғазиб олади".

Усмонжон АҲМЕДОВ,
Маънавият ва маърифат маркази
Андижон вилояти бўлими етакчи
мутахассиси.

ТЕМИРҚОВУҚЛИКЛАР

ФАХР

Жиззахдан чиққан асфальт йўл Нурота тизмалари этаклари орқали Қизилқум бағридан ўтади. Ёзнинг жазирамасида ҳансираган йўловчи Авлиёота кўргонида нафасини ростлаб олади ва Навоий шаҳри томон йўл олади.

Йигирманчи асрнинг бошларида бу гўшада фақатгина Остон халифа авлодлари истиқомат қилганлар.

Бу жойнинг манбаларда Темирқовуқ деб номланишида бирор ҳикмат борми?

-Темирқовуқ атамаси қаердан келиб чиққан?

Бизнинг саволимизга Нурота туманидаги Сентоб қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Турсунқул Остонов шундай жавоб беради:

-Тизма тоғлар бағрида ўн беш чақиримлик катта сой бўлиб, унинг бошида булоқ бор ва қишлоқ аҳли бу манбадан ичимлик сув сифатида фойдаланади. Сой атрофида истиқомат қилаётган аҳолини темирқовуқликлар дейишади, - деди.

Турсунқул Остонов билан баланд қир тепасига чиқиб атрофни кузатдик. Сой кенг. Унинг кўҳоғида оқ, кўкиш, қорамтир, сарғимтир қайроқ тошлари бехисоб.

Турсунқул ака олисдаги тоғ чўққисига қўли билан ишора қилди.

-Ҳов ўтовдаги баланд чўққини кўраяпсизми, буни Келинчак тоғ деб юритишади, - деди.

-Чиқиб кўрсак бўладими?

-Бўлади, лекин анча тер тўкишга тўғри келади.

(Давоми 3-бетда)

ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР ТАВАЛЛУДИНИНГ 520 ЙИЛЛИГИГА

УЙҒУН ТАҚДИРЛАР

Юз тузилиши эмас, балки яшаб ўтган давридаги зиддиятлару, бутун бир ҳаёти чиндан бир-бирига ўхшаш инсонлар тарихда кўп бўлган. Хусусан Заҳириддин Муҳаммад Бобур ва Абулғози Баҳодирхон ҳаётлари ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин.

Бир-бирида 120-134 йиллар олдинма-кейин яшаб ўтган ўтириб, ғоят зиддиятли бир даврда яшаб, Мовароуннаҳру Хуросондаги парокандалик муҳитида гоҳ Самарқандда, гоҳида эса Афғонистону Ҳиндистонда умргузаронлик қилди. Унинг Андижон, Ўш, Ҳироту Деҳли ва Аграда қурдирган иншоотлари Бобурдек умри жанг ичида кечган шоҳнинг ободончилик учун катта хизматлар қилганини кўрсатади.

Абулғози эса отаси вафотидан сўнг оға-инилари билан тожу тахт учун кураш олиб борди. Ҳатто 1630-39 йилларда зиддиятли давроннинг сурgunлари бироз четда, Эронда яшашга ҳам мажбур бўлди. 1644 йилда Хива хонлиги тахтига чиққандан бошлаб то 1664 йилгача бўлган муддат ичида эса Бобур каби ободончилигу тараққиёт сари одим ташлайди.

ҳар иккала ҳукмдорнинг тожу тахт учун, мамлакат ободончилиги учун олиб борган саъй-ҳаракатларигина эмас, ёзиб қолдирган асарлари ҳам бир-бирига ўхшашлиги ҳайратланарли.

Шу боисдан ҳам Херман Вамбери "Абулғози Баҳодирхоннинг қўлига ишлари Бобурни хотирга туширади" дея ёзганди.

Чиндан ҳам Бобур 1494 йилда отаси вафотидан сўнг тахтга

(Давоми 4-бетда)

ТАЪЛИМ МАСКАНИДАГИ ҚАЛЛОБЛАР

АСТАҒФИРУЛЛОҲ

Ҳикоямиз "қаҳрамонлари" нафс амри билан шундай ишларга қўл уришганки, гапнинг рости, бундай алдам-қалдам найранглар ҳали ҳеч кимнинг етти ухлаб тушига кирган эмасдир-ов. Тўғри, енгил-елпи йўл билан пул топиш, мўмай даромад жамғариш илинжида сохта ҳужжатлар юритиб, нинаотга қўл урганлар ҳақида илгари ҳам кўп эшитгансиз, ўқигансиз.

Лекин Иштихон туман халқ таълими бўлими ходимларининг бир гуруҳи туман қишлоқ давлаш пунктлари шифокорларидан айрималари билан тил бириктиришиб, амалга оширган "операция" ўзининг ажабтовурлиги билан ажралиб туради.

Айни а шу ку жиноий тўда – 15 нафар шахснинг кирдикорлари ҳақида қисқача тўхталамиз.

Улар амалга оширган пастқашликлар Иштихон туман прокуратураси томонидан очиб ташланди. Уларни батафсил ёритадиган бўлсак, қалин мужовали китоб ёзилади. Шу боис, қуйида воқеаларни қисқача, умумий тарзда ҳикоя қилишга жазм қилдик.

Шундай қилиб, бош «қаҳрамон»ларимиздан Иштихон туман халқ таълими методика ва маънавият ўйи мудири Мустафо Адиловнинг хаёлини шайтоний васваса – осонгина пул топиш фикри эгаллаб олди. Ўйлаб-ўйлаб, бунинг йўлини ҳам, ўзига ишончли шериклик ҳам топди. Мустафо Адиловнинг ўз мансабидан фойдаланиб, ғаразли мақсадини амалга оширишда унга дастлаб туман халқ таълими бўлими ғазначиси Бахтиёр Номозов шериклик қилди. Бу икки ҳамтовоқ ўзаро келишиб, ўқитувчиларни малака оширишга жўнатиш ҳақида сохта буйруқлар, сохта ҳужжатлар тайёрлашди.

(Давоми 2-бетда)

МАВЗУ

СИРДАРЁНИНГ ҚАНДАЙ "СИР"И БОР?

(Боши ўтган сонда)

Чиқинди сувларни тозалайдиган ўнта иншоот фаолияти доимий назоратга олинган.

Шуни ҳам айтиш жоизки, улардан олитаси қайта ишланган чиқиндини тўғридан-тўғри Сирдарёга қуяди. "Тозаланган" сув таркибида азот ва бошқа зарарли кимёвий моддаларнинг меъёрдан ортиқлиги ҳам бир муаммо. Боз устига оролларнинг ташлайдилар ва у кеч кузгача беминнат ўтлоқда мой боғлаб ётаверади. Ойлаб бўйинча чилвир солинмаган,табиатнинг гулини кемирган новвослар кузга бориб наққ кўтосдай бўлиб, одамга ҳам тиккасига ҳамла қилгани. Қайси бир йили Абдураҳмон деган киши Шамсикўлда қутураётган буқасини милтиқ билан отиб олган экан. Буни вилоят табиатни муҳофаза қилиш қўмитасидан ходими Акбарали

ўзи ҳам дарёни булғатувчи омил даражасига кўтарилмоқда.

Тўда қишлоғи яқинидаги оролда бўлдик. Шўрлик яйлова айланиб бўлган экан, чорванинг ҳамма туридан бор. Чакалакзор орасидаги сўқмоқлардан юргудай бўлсангиз, оёқости оромкурсидай лўмбиллайди. Чунки, гўнг қатлами кетган. Айтишларича, Ғурумсарой, Келачи, Шамсикўл оролларидаги чорванинг сони 150 бошдан ошар экан. Шундай ишбилармонлар борки, бузоқни эрта баҳорда олиб

Хасанов айтиб берди. Ғурумсарой оролида ҳам шунақа галати "ов" бўлганини эшитдик...

Сирдарёнинг Наманагандан Итан 154 чақиримлик қисмида 46 та орол борлигини айтдик. Шуларнинг ақалли қирқтасига ўртача 50-60 бошдан мол ташланган, десак, жами икки мингдан ортди. Уларнинг ҳар бири кунига 40-50 кило тезак ташлайдиган бўлса, худонинг берган куни оролларда камида 100 тонна гўнг пайдо бўлади.

(Давоми 2-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

СОФ ОЛТИНГА "БИР ҚОП ПУЧ ЁНҒОҚ"

"МИС"И ЧИҚҚАН ТАДБИРКОРЛАР

ТАСОДИФНИНГ ИНЪОМИ

“АДАШГАН” КЕЛИН

Мавжудахон бир чиройли келин бўлди. Ой деса ойдек, кун деса кундек ҳусни бор бу қизга маҳалланинг бор бўйдоқлари ошиқ эди, десак муболаға бўлмас.

Аммо, қиз улардан бирини эмас, найманлик Қодиржонни танлади. Кўрган билади, иккиси бир-бирига узукка кўз қўйгандек мос тушган. Алам қилганнинг бири лабини тишлади, бири бурнини... Хуллас, Мавжудахон Юқори Равотдан Найманга узатилди...

Уни бир маҳалла хотин-халаж куёв хонадонига "узатиб" борди. Автобуснинг ичи қийқириғу лапарга, битта усулда "така-тум" қилаётган доира овозига тўлиб тошган. Йигирма чақиримлар чиқадиган йўлни бир соат деганда босиб ўтишди. Маҳаллага кираверишдаги дарвозасининг олдига ғўзапоя тикланиб, бола-бақралар қийқириб ўйнаётган уй ёнига етиб келишганда автобус оғир ҳарсиллаб тўхтади. Ичкаридан дарров катталар йиғилиб чиқиб, қайсидир азамат олдиндан тайёрлаб қўйилган ғўзапояга гугурт чақиб юборди. Маҳаллани карнай-сурнай, ноғора товуши босиб кетди. "Келин келди, келин келди" билан андармон бўлишди. Бир оздан сўнг эътибор беришса... куёв йўқмиш...

-Қани куёв, Қодиржон қани, чақиринглар тезроқ, - дебди келиннинг янгаси бошидаги рўмолини тузатаркан. – Келин маҳтал бўлиб қолди-ку...

-Ким?.. Қодиржон?!

-Ҳа-да...

-Қанақа Қодиржон, куёвнинг исми Ашурали-ку...

-Нима?! Ашурали?!

Янганинг хуши бошидан учай деди. Сўраб-суриштиришса, Қодиржонларнинг уйи маҳалланинг нариги бошида экан. Маълум бўлишича, куёвнинг уйини келин узатиб келганларнинг биронтасиям билмас экан. Бу ҳовлидагилар эса бошқа келинни кутишаётган экан.

БИЛГАН ТОПИБ ГАПИРАДИ...

Адҳам ферма (қишлоқдошлари уни ферма мудири бўлгани учун шундай аташади) бетоб бўлиб, шифохонага ётди. Буйрагида тоши бор эмиш. “Қизиқ” деб ўйларди у оппоқ шифтга термулиб ётаркан, одам боласининг буйрагида тош қандай пайдо бўларкин? Ахир умрида тош емаган бўлса.

Касал жонивор са-ал ўтиб кетган эканми, анчагача чўзилди. Докторлар операция қилиб тошни олиб ташламоқчи ҳам бўлдилар, аммо Адҳам ферма “тиғ остига ётмайман”, дея икки оёғини тираб туриб олди. Ноилож, яна даво муолажалари давом эттирилди.

Бир куни катта қизи куёви билан уни йўқлаб келиб қолди. Беморнинг эркалангиси келдими, юзини бужмайтириб, куёвига “арз” қилди.

-Ҳали этим увишади, ҳали биқиним санчади, ўрнимдан туриб юрсам, кўнглим алағда бўлиб, қайт қилиб юборай, дейман... Ҳе-ей, бандасининг боши - Оллонинг тоши экан-да...

Куёв ҳам ҳадеб “тўғри-тўғри” дея бош силкиб ўтиравериш-дан уялди чоғи, беморнинг кўнглини кўтарган бўлди.

-Э, ўзи касаллик дегани шунақа бўларкан. Мана, амаким... Яқинда қазо қилдилар... У киши ҳам вафотларидан бир-икки кун аввал худди шундай девдилар...

-А?!

-Нима?!

Адҳам ферма каравотда кўзларини чирт юмиб ётар, куёв бўлса ранги оқариб, қўрқувдан дағ-дағ қалтираб ўтирарди.

-Туринг, кетдик, - деди ферманинг қизи куёвни турткилаб. – Битта гапни топиб гапиролмайсиз-а, бефаросат...

-Нима қипти... – деди куёв шўрлик елкасини қисиб, - мен бор гапни айтдим...

-Йўқол! – деди Адҳам ферма лаби учиб. – Кўзимга кўринма... Ҳе, сенга дардини айтганниям...

Ҳасан ТОШХЎЖАЕВ

“ЧИНОҚ”

...Бўривойнинг хотини беш нафар қиздан сўнг яна ҳомиладор бўлди. Улар ҳар галгидай бу сафар ҳам ўғил фарзанд кутишарди. Хотини қовунга бошқоронғи бўлди, дардини келиб-келиб шом пайтида эрига шипшиди: “Босволди қовун егим келяпти”. Бўривой ўйланиб қолди. Ҳафта ораси бўлса, бозоргача ҳали 2-3 кун бор. Хотинига қараган эди, ҳануз мўлтираб турибди.

Шунда калласи яшин тезлигида ишлаб кетди. “Топдим, Гулмат“тажанг”нинг полизига бораман, уялмасдан шартта сўрайман. Битта қовун отасини ўлдирмас, жуда бўлмаса пулини ҳам бераман”.

У полизга етиб келганида, Гулмат "тажанг" донг қотиб ухлаб ётарди. Хиёнат қилгиси келмай, ҳамқишлоғини аста уйғотди.

-Уйқуни бузганинг бир сари, худди хотининг ўғил туққандай тиржайиб турибсан, - унинг айтган сўзи шу бўлди.

-Узр, безовта қилдим. Бир яхшилик қилинг, заруратдан келдим. Бир донагина босволди керак, келинингизнинг кўнгли кетибди.

-Э, кўнглидан ўргилдим, сенга қовун йўқ, бор тушингни сувга айт... Бундай мулозаматни кўрмаган Бўривой ялингансимон деди:

-Бир дона қовун билан бойиб кетмассиз, оғзингизга сиққанча айтинг, ҳақини тўламаган номард.

Гулмат "тажанг"нинг энди чинакамига жаҳли чиқди.

-Шунақами, энди пулингга ҳам бермайман, текинга ҳам, - деб кутилмаганда ёқасига чанг солди. Иккаласи олиша кетишди. Бўривой рақибига шердек ташланиб, унинг супрадай чап қулоғини бир зарб билан тишлаб узиб олиб, ерга ташлади. Дод-фарёд кўтарилди. Гулмат “тажанг” қулоғини ушлаб, войвойлаганича ғужанак бўлиб қолди. Бўривой полиздан хоҳлаган қовунини танлаб олди-да, кўздан ғойиб бўлди.

Шу жанжал сабаб, улар юз кўрмас бўлиб кетишди. Бу воқеадан кейин Бўривой паҳлавондай ўғилли бўлди. Гулмат “тажанг” эса “чиноқ” лақабини олди. Орадан йиллар ўтиб, қишлоқда дув-дув гап тарқалди: Бўривой Гулмат ота билан ярашибди. Бу гапда жон бор эди. Гулмат ота тўшак тортиб ётиб қолганини эшитган Бўривой ўғлини етаклаб, уни кўргани чиқди. Шифтга тикилганича ётган Гулмат бобо уларни кўриб шошиб қолди.

-Кўринмай қолдингиз, Гулмат ака, соғлиғингиз яхшими? Неварангиз билан атайлаб кўргани келдим, биздан ўтган бўлса, узр.

-Келиб яхши қилибсан, лекин мени ўлади деб ким айтди, узр сўраб энсамни қотирасан, - яна тажанглиги тутди “чиноқ”нинг.

Бўривой ака эса ҳам ҳазил, ҳам қувлик билан орага қувноқлик киритди:

-Тек ётинг, “чиноқ”бобо, бўлмаса иккинчи қулоғингизни ҳам...

Дув кулгу кўтарилди. Иккиси ҳам анчадан бери бунчалик завқланиб кулмаган эди...

Муҳаммад КАРИМ

СИРДАРЁНИНГ ҚАНДАЙ “СИР”И БОР?

(Боши 1-бетда)

Уни 180-200 кунга кўпайтирсак ўн беш минг тонна (!) деган даҳшатли миқдор пайдо бўладики, бу алал-оқибат дарёга тушиши муқаррар! Бунинг "савоби" аввало ноинсоф кимсаларга, қолаверса, дарёнинг масъулияти юкланган раҳбарларга, ҳурматли шифокорларга, уларнинг виждонига ҳавола.

Табиий бойликлар деҳқончилик эмаски, баҳорда экиб, кузда йиғиштириб олсанг. Сирдарё ҳам хатлаб ўтадиган арикча эмаски, хоҳлаганда бекитиб, хоҳлаганда очсанг. Лекин гапнинг нафсиламбирини айтганда, бугун дарёда сув жуда оз. Ёз чилласида ҳар сонияда уч минг кубометр сув ўтказа олувчи Норинда (Сирдарёнинг асосий ирмоқларидан бири) бир неча тегирмонга лойиқ сув оқади холос.

Бу хусусда масаланинг яна бир томонини таъкидлаш ўринли бўлур эди. Сирдарёнинг суви қочиб, ўзани очилгани сайин қум, тош, шағал олиш кўлами ўлчовсиз ошиб бормоқда. Бу иш режали, қоидали қилинса ёмонлиги йўқ эди, албатта. Аммо у ҳам дарёни бузиш, қирғоқларни увада ҳолига келтириш кимлар учундир "бизнес" манбаига айланиб бўлган. Биз бу беминнат ашёларнинг осмонларга чиқиб ётган нархини шарҳлаб, гапни чўзмоқчи эмасмиз. Фақат таклиф шуки, ваколатли идоралар бугунги тош, қум, шағалнинг ғаройиб "савдо"сига қонун кўзи билан бир қараб қўйсалар ёмон бўлмасди.

Табиий бойликларга завол келтирадиган омиллардан бири исрофгарчилик экани аён. Уларни, жумладан, сувни ҳам беҳисоб деб ҳисоблашдай бемаъни қусурдан холи бўлолмаяпмиз. Ваҳоланки, моддий неъматларнинг бари ўлчовли. Мана ўша ҳисоб-китоблардан айримлари. Мамлакатимизда энг серсув дарё ҳисобланмиш Амударёда йилига 68-71 миллиард кубометр ва Сирдарёда 33-34 миллиард кубометр сув оқиши аниқланган. 2001 йилда ҳар икки дарёнинг оқими 2000 йилга нисбатан 2,5 миллиард кубометрга кам бўлди. Хўш, ўтган йили-чи? Ҳозир бу хусусда бир нарса дейиш қийин, лекин кейинги йиллардаги исрофгарчилик туфайли сувнинг янада озайганини бемалол тахмин қилавериш мумкин.

Илмий таҳлилларга қараганда республикамизда ҳар бир гектар экинзор учун йилига белгиланганидан кўп сув сарфланмоқда. Ҳолбуки, жаҳондаги ўта серсув дарёлардан бири бўлмиш Нилни тасарруф қилаётган мисрлик деҳқон бизга нисбатан бир неча ўн баравар тежамкорлик билан сув ишлатаяпти. Республикамизда сув исрофгарчилигининг 29 фоизи бошқарувнинг такомиллашмагани туфайли содир бўлмоқда. Алалоқибат, сув республикамизда умумдавлат муаммоларидан бирига айланиб бўлдики, Президентимиз ҳам буни қайта-қайта таъкидламоқдалар.

Сувнинг муқаддаслигини ҳис қила олсак эди. Ахир қаерда қадамжо бўлса, табаррук суви бор-ку! Кўп йиллар бурун ҳожатхонаси қувурини Наманган шаҳри марказидан ўтувчи Янгиариққа тушириб қўйган одамни кўрганмиз. Суд мажлисида унинг башарасига боққан кишилар одам қиёфасидаги иблисни кўргандай юзларини ўгириб олишган ва калима келтирган эдилар.

Кейинроқ Мингбулоқ нефть конида даҳшатли ёнғин бошланди. Ўшанда нефтнинг неча кун ёнгани, келтирган зиёни ҳақидаги гапларнинг мавриди эмас эди. Ўша кунлари кўпчиликни, хусусан, зиёлиларни 10-20 чақирим масофадан кўринувчи алангадан ҳам кўра нуфузли бир раҳбарнинг телевизорда айтган ноўрин гаплари кўпроқ ранжитди.

-Бундан табиатга ҳеч қандай зарар йўқ, - деди у хотиржамлик билан.

Ёнаётган нефть Сирдарёга жуда яқин эди, боз устига қопқора ёмғирлар ёғиб ўтди, уч-тўрт туманнинг устида тутун кезиб юрарди. Ёнғиннинг атроф-муҳитни булғаётгани инсон кўзига лаборатория таҳлилларисиз ҳам кундек равшан, ҳалиги гап ортиқча бўлди.

Таассуфки, табиатга бошқарув кўзи билан қаровчилар бугун ҳам топилади. Ҳалигача дарёга етказган зарари учун арзимас жарима билан қутулаётганлар оз эмас. Мана энди истиқлол азалий булоқларнинг битиб кетган кўзларини очди, кўҳна Сайҳун ўша чашмалардан ҳам сув олиши тайин. Булар орасида энг аълоси қадриятлар булоғидирки, ундан сув чиқмоғи учун бизнинг кўзларимиз очилмоғи зарур.

Рустамжон УММАТОВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

“НАВОИЙНИ ЎРГАНАМИЗ”

Маннон Уйғур номидаги Тошкент Давлат Санъат институтида мамлакатимизга таниқли адабиётшунос олимлар билан “Навоийхонлик” кечаси бўлиб ўтди.

Анжуманда навоийшунос олим, академик А.Қаюмов, профессор С.Абдуллаев, Камолиддин Беҳзод номидаги Миллий дизайн ва рассомлик институти ректори, профессор У.Қорабоевлар иштирок этишиб, йиғилганларга Навоий ва унинг шахс, шоир, давлат арбоби сифатидаги серқирра фаолияти ҳақида сўзлаб бердилар. Бадиий кеча шоир ғазаллари билан ижро этилувчи куй-қўшиқларга уланиб кетди.

Даврон ЖАВЛОНОВ

ЎҚУВЧИНИНГ КИТОБИ НАШР ЭТИЛДИ

Деҳқонобод туманида истеъдодли ёшларни қўллаб-қувватлашга интилиш кучли.

-9-синф ўқувчиси Шоҳиста Нуруллаеванинг “Зангор туйғулар” шеърлар тўплами нашр этилди, - дейди Деҳқонободдаги иқтидорли болалар мактаб-интернати директори Мустафо Раҳимов қувонч билан. – Қарши шаҳридаги “Насаф” нашриётида чоп этилган бу тўпламдан бадиий жиҳатдан пишиқ шеърлар ўрин олган.

Жовли ХУШБОҚОВ

Тўрабек Зулимов Зомин туман Давлат нотариал идораси катта давлат нотариуси. У фуқароларнинг тегишли ҳужжатларини расмийлаштиришга сидқидил ёндошади.
СУРАТДА: Тўрабек Зулимов (ўнгда) тадбиркор И.Исмоиловга ҳуқуқий жиҳатдан йўл-йўриқлар бермоқда.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат.

НОЁБ ГИЛАМЛАР “ШАЙДО”СИ

БОЖХОНА

Асосий қонунимиз ҳисобланмиш, конституциянинг 49-моддасида “Фуқаролар Ўзбекистон халқининг тарихий, маънавий ва маданий меросини авайлаб асрашга мажбурдирлар” – дейилади. Афсуски, барча фуқаролар ҳам бу мажбуриятларни дилдан ҳис этмаслиги ва эътиборсизлиги оқибатида, айрим чет эл фуқаролари вазиятдан унумли фойдаланиб, ўзларининг ғайир мақсадларини амалга оширишга уринмоқдалар.

Яқинда, ноёб тарихий бойликларимизни юртимиздан олиб чиқиб кетишга уринган ана шундай кимсаларнинг қилмишлари ҳушёр божхона ходимлари томонидан фош этилди.

Самарқанд вилояти божхона бошқармасининг “Аэропорт” божхонаси маскани нозирлари томонидан, “Самарқанд- Москва” рейси билан учмоқчи бўлган йўловчи, Россия Федерацияси фуқароси Шахбон Гаджилаевнинг юклари божхона кўригидан ўтказилганда, у ўзи билан беш дона хорижга олиб чиқилиши таъқиқланган қадимий қўлда ишланган гиламларни божхона баённомасида кўрсатмасдан ноқонуний равишда Россия Федерациясига олиб чиқиб кетмоқчи бўлганлиги аниқланди.

Бу кимсанинг маълум қилишича, у мазкур гиламларни Ургут тумани бозоридаги нотаниш бир кимсадан ҳар бир донасини 120 минг сўмдан, жами 600 минг сўмга харид қилган экан.

Яна шу каби ҳолат, "Тошкент Аэро" ихтисослаштирилган божхона комплекси ходимлари томонидан ҳам аниқланади. “Тошкент-Москва” йўналиши бўйича учиб кетаётган йўловчи, Москва шаҳрида истиқомат қилувчи Галина Петрановскаянинг юклари божхона назоратидан ўтказилганда, унинг сумкасида божхона баённомасида кўрсатилмаган ва божхона нозирининг оғзаки сўроғи пайтида айтилмаган бир неча дона тарихий аҳамиятга эга бўлган ошхона жиҳозлари мавжудлиги аниқланди.

Энг асосийси эса, юртимиздан ноқонуний олиб кетилмоқчи бўлинган ноёб тарихий бойликларимизнинг парвозига йўл қўйилмади.

Нурбек САЛОМОВ

ТЕРРОР БЎЛИШИ МУМКИНМИ?

Айни пайтда АҚШ ҳамда Буюк Британия давлатлари эҳтимолли террор ҳуружларидан сақланиш учун хавфсизлик чораларини кўрмоқдалар.

Жумладан, Вашингтон шаҳри осмонида қирувчи самолётлар ҳамда вертолётларнинг патрул хизмати йўлга қўйилган бўлса, Лондон шаҳридаги Хитроу аэропортининг хавфсизлигини сақлаш учун 1,5 минг нафар полициячи ва ҳарбийлар жалб этилган. Бундай чораларнинг кўрилишига куни кеча Усама бин Лоденнинг "Ал-Жазира" телеканали орқали чиқиш қилиб, Ироққа уруш бошламоқчи бўлганларга ҳуруж қилинишини айтганлиги сабаб бўлди. Ҳозирда ҳар икки давлат махсус хизматлари яқин кунлар ичида террор акти бўлишини тахмин қилмоқдалар.

ГРУЗИЯ – АҚШНИНГ ИТТИФОҚДОШИ

Қора денгиз минтақасида жойлашган Грузия давлати Ироқ урушида АҚШга иттифоқчи бўлиш ниятида.

Грузия президенти Эдуард Шеварднадзе бўлғуси урушда Қўшма Штатларга ёрдам берилишини, жумладан, ўз давлати ҳудудига АҚШ базаларини жойлаштириш мумкинлигини билдирган. Пентагон вакилининг билдиришича, расмий Тбилиси томонидан билдирилган ушбу таклиф ўрганиб чиқилади. АҚШ давлат котиби ўринбосари Стивен Редмейкернинг Тбилисида Шеварднадзе билан ўтказган музокаралари чоғида Грузия раҳбари Вазиани аэродромига Американинг жангавор самолётлари жойлаштирилишига рухсат берган.

ШИМОЛИЙ КОРЕЯНИНГ БАЛЛИСТИК РАКЕТАЛАРИ

АҚШ разведкасининг билдиришича, Шимолий Корея Америкагача етиб бориши мумкин бўлган узоқ масофага учувчи баллистик ракеталарга эга.

Марказий Разведка Бошқармаси раҳбари Жорж Тенетнинг айтишича, Пхеньян ядровий каллаклар ишлаб чиқаришга уринмоқда. Манбаларга кўра, Шимолий кореяликларнинг “Таеро Dond 2” русумли ракеталари АҚШнинг ғарбий ҳудудларигача етиб бора олади. Худди шундай хавфлардан мамлакатни ҳимоя қилиш учун эса расмий Вашингтон ўзининг ракета ҳужумидан мудофаа дастурини ишлаб чиқмоқда.

Атом энергетикаси бўйича халқаро ташкилот (МАГАТЭ) раҳбари Муҳаммад ал-Барадей ядро қуролларини тарқатмаслик тўғрисидаги халқаро шартномага риоя қилмаётган Пхеньян масаласини кўриб чиқиш учун БМТ Хавфсизлик Кенгашига тақдим этди.

ПУЛФУРУШЛАР УШЛАНДИ

Польша полицияси евро пул бирлигининг қалбаки нусхасини ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи жиноий гуруҳни ҳибсга олди.

Жиноятчилар ушлангунларига қадар 1,5 миллион евро миқдорида сохта пуллар ишлаб чиқаришга улгурганлар. Ҳозирда 10 нафари Польша, 2 нафари Украина фуқаролари, дея тахмин этилаётган гуруҳнинг 6 нафар аъзоси қўлга олинган. Европа марказий банкининг билдиришича, қалбаки евролар ушбу пул бирлигига аъзо давлатлар бўйлаб муомалага чиқиб кетган. Жиноятчиларнинг Варшава шаҳри яқинидаги босмахоналарида чоп этиш учун тайёрлаб қўйилган купюралар, компьютер ва нашр этиш жиҳозлари топилган.

БИН ЛОДЕННИНГ ЎҒЛИ ҚАЕРДА?

Лондонда чоп этиладиган “Asharq Al-Awsat” араб газетасининг ёзишича, “Ал-Қоида” раҳбари бин Лоденнинг катта ўғли Саад бин Усама бин Лоден Эронда яшириниб юрибди.

Бу ҳақда газетанинг Римдаги мухбирига номи ошкор этилмаган шахс маълум қилган. Шунингдек, у Саад бин Усама бин Лоденнинг Эрон ҳукумати билан алоқаси бор ёки йўқлиги ҳақида маълумот бермаган. Сааднинг нуфузи Афғонистондаги аксилтеррор кампаниядан сўнг ошган бўлиб, у отасининг (бин Лоденнинг) “ўнг қўли”га айланган. Бин Лоденнинг 27 нафар ўғилларининг энг каттаси ҳисобланган Саад 23 ёшда бўлиб, у отаси билан бирга Афғонистонга келган эди.

“ИНТЕРНЕТ” тармоғидан олинди.

ТАЪЛИМ МАСКАНИДАГИ ҚАЛЛОБЛАР

(Боши 1-бетда)

Масалан, 2000 йилнинг 4-30 сентябр кунлари 12 нафар ўқитувчини малака ошириш учун ўқишга юбориш ҳақида 2000 йил 28 августда 65 А сонли сохта буйруқ чиқаради. Шу йилнинг 2-28 октябр кунлари яна 12 нафар ўқитувчини шу мақсадда ўқишга жўнатиш ҳақида олдиндан 73 А сонли буйруқни чиқаради. Шундан кейин у яна шу мазмунда жами 83 нафар ўқитувчининг номи киритилган турли кун, ой ва саналар кетма-кет кўрсатилган буйруқларга имзо чекади. “Малака оширишга жўнатилган” ўқитувчилар ҳеч нарсадан бехабар мактабда ишлаб юраверишади. Нафс бандаси Мустафо Адилов эса уларнинг номига қалбаки ҳужжатлар расмийлаштириб, уларнинг имзоларини ҳам сохталаштириб, ана шундай йўл билан бир миллион 201 минг 311 сўм пулни ўзлаштириб юборади.

Иштихон туман халқ таълими бўлими меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича катта ҳисобчиси Толлибой Кўзиев жамоат мулкини ўзлаштиришда Мустафо Адиловдан ҳам ўтиб кетди. У ҳам шерикликка ғазначи Бахтиёр Номозовни танлади. Фақат у нафс йўлида ҳийла-найранг ишлатишда сал бошқача йўл тутди. Яъни у тумандаги Борлос қишлоқ врачлик пункти бош врачи Ғулом Кўбаев, туман марказий касалхонаси ҳисобчиси Комилбоев, Чойжовул қишлоқ врачлик пункти катта фельдшери Тўлқин Раззоқов, Сафохўжа қишлоқ врачлик пункти бош врачи Тиркаш Бобомуродов ва собиқ Гўзалкент туман поликлиникаси врачи Тўхтамурод Ярматовлардан жами 35 дона турли сериядаги туман марказий шифохонасида қатъий ҳисобда турадиган касаллик варақаларини реквизитлари тўлдирилмаган, муҳр босилган ҳолда, ҳақ эвазига олиб, тумандаги турли мактабларда ишлайдиган, ҳатто ишламайдиган ўқитувчиларнинг номларига касаллик варақаларини тўлдирадилар. Масалан, Борлос қишлоқ врачлик пунктига тегишли У-11 серияли 589885 рақамли касаллик варақасини 33-мактаб ўқитувчиси М.Қаҳрамонованинг номига тўлдириб 89.208 сўм, Чойжовул қишлоқ врачлик пунктига тегишли У-15 серияли 65076 рақамли касаллик варақасини 4-мактабда ишламайдиган С.Қудратовани шу мактаб ўқитувчиси деб тўлдириб, 87.151 сўм, У-15 серияли 650764 рақамли касаллик варақасини 4-мактабда ишламайдиган М.Қодирова номига тўлдириб, 80.023 сўм, У-15 серияли 650762 рақамли касаллик варақасини 4-мактаб ўқитувчиси Д.Жўраеванинг номига тўлдириб 92.560 сўм, У-16 серияли 654506 рақамли касаллик варақасини 22-мактабда ишламайдиган С.Норбекованинг номига тўлдириб, 75.540 сўм пулни ... ўзлаштиради.

Бу рўйхатни узоқ давом эттириш мумкин. Хуллас, «қаҳрамони»миз Толлибой Кўзиев эътибор берган бўлсангиз, сохта касаллик варақаларини фақат аёллар номига тўлдирган. Бунга сабаб, эркакларни беш-ўн кун, нари борса ўн беш кун "бюллетен"га чиқарса, пули ҳам шунга яраша кам бўлади-да. Аёлларни эса узоқ муддатли таътилга чиқаришнинг йўли осон. Чунки ҳомиладор аёллар – туғишгача икки ой, туққандан кейин яна икки ой таътилда бўлгач, “касаллик варақаси”га ҳам мўмай пул чиқади. Ана шундай ҳийла билан мактабда ҳеч гапдан хабари йўқ аёллар ўзлари билмаган ҳолда “ҳомиладор бўладилар”, ўзлари билмаган ҳолда “фарзанд кўрадилар” (албатта, қоғозда!) Т.Қўзиевнинг “сеҳри” билан ҳатто мактабда ишламайдиганлар ҳам ўқитувчиларга айланиб, “ҳомиладорлик таътили”га чиқишади. Қайтариб айтамиз, номларига касаллик варақалари тўлдирилган аёлларнинг биронтаси бу қинғир ишдан хабардор бўлишмаган. Шундай қилиб ҳисобчи Т.Кўзиев хазиначи Бахтиёр Номозов билан тил бириктириб, уч миллион 293 минг 561 сўмни ўзлаштиради.

Қовун қовундан ранг олади деганлари рост экан. Иштихон туман халқ таълимида меҳнатга ҳақ тўлаш ҳисобчиси Абдували Ботиров ҳам ҳамкасби Толлибой Кўзиевнинг “услуби”ни айнан такрорлаб, 25 ҳолатда “касаллик варақаси операцияси”ни ўтказиб, у ҳам “хазина”чи Бахтиёр Номозов билан тил бириктириб, давлатнинг бир миллион 778 минг 542 сўмини “туя” қилишади.

Халқ таълимининг яна бир меҳнатга ҳақ тўлаш ҳисобчиси Носир Расулов ҳам, “отдан қолма тойчоғим” қабилида иш тутиб, юқорида номлари тилга олинган “устозлари”нинг услубини такрорлади ва турли тарзда 744 минг 856 сўмни ўзлаштирди.

Афсусланарлиси, шунча алдам-қалдам ишлар бўлдию, буни на ўша пайтдаги Иштихон туман халқ таълими бўлими раҳбарлари, на бош ҳисобчилар пайқашган. Фақатгина туман прокуратурасидан юборилган тафтишчи келгачгина “сир”лар очилган.

Юқорида номлари тилга олинган шахсларнинг гуруҳ бўлиб қилган жиноятлари Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли модда ва қисмлари билан айбланиб, жами беш миллион 667 минг 337 сўм ўзлаштирганликлари аниқланди. Тергов давомида улар айбига иқрорлик ва қилмишига пушаймонлик билдиришди. Давлатга етказилган зарар пули ундирилди. Бундан ташқари уларга суд ҳукми билан қонуний жазо берилди.

Ўйлаймизки, туман, вилоят халқ таълими раҳбарлари, қолаверса, республикадаги мутасадди идоралар бундай нохуш ҳоллар юз бермаслиги учун тегишли чоралар кўрадилар.

Акмал ИМОМОВ,
Иштихон туман прокурори
адлия маслаҳатчиси.
Мамадиёр ЗИЁДИНОВ,
“Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

“НАМУНАЛИ ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНИ” ТАНЛОВИ

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши қарорига мувофиқ «Намунали фуқаролар йиғини» танлови ўтказиладиган бўлди.

Танловда маҳаллаларда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларининг бажарилиши, жиноятчиликнинг олдини олиш, миллий урф-одатларнинг, маҳаллий удумларнинг намунали ўтказилиши, кам даромадли оилаларни ижтимоий муҳофаза қилиш билан боғлиқ муҳим вазифаларнинг қай йўсинда бажарилаётгани эътиборга олинади.

2003 ЙИЛ - ОБОД МАҲАЛЛА ЙИЛИ

- Юртимиз тинчлиги, ободлиги ва маъмурлигини таъминлашда маҳаллаларнинг ўрни катта, - дейди Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши назорат бўлими бошлиғи, комиссия котиби И.Қўсназаров. - Шу боис, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идоралари фаолиятини янада жонлантириш, маҳаллаларни ободонлаштириш, аҳолининг осуда ва фаровон ҳаёт кечириши учун қулай шароит яратилишини таъминлаш мақсадида ушбу танловни ўтказишга қарор қилдик. Босқичма-босқич ўтказиладиган ушбу тадбирда Қорақалпоғистондаги барча фуқаролар йиғинлари иштирок этади. Ғолиблар Мустақиллик байрами арафасида аниқланади.

А.Ортиқбоев, ЎзА мухбири.

ТЕМИРҚОВУҚЛИКЛАР

(Боши 1-бетда)

Тоғнинг орқа томонидан сўқмоқ йўл бор, - деб сўзини давом эттиради Турсунқул. – Қояларнинг бири бола кўтариб турган келинчак ҳайкалига ўхшайди. Ўша жойда қадимий қўрғон жойлашган.

-Демак, қадим-қадимда авлодларимиз чўққида яшаган экан-да, - деди ёнимиздаги йигит воқеага қизиқиб.

-Ривоят қилишларича, - дейди Турсунқул, - бу қўрғон аҳолининг мустаҳкам истеҳкоми бўлган. Унда тошдан қурилган уйларнинг харобалари бор. Қояларда одамларнинг ғаладонлари бўлиб, уларнинг усти тош билан ёпиб қўйилган. Мерганлар палахмонда ёв томон тош отиб, уларнинг қўрғонни босишига йўл қўйишмаган. Шу сабабли бу жой темир қўрғон деб ном олган ва йиллар ўтгани сари халқ тилида Темирқовуқ бўлиб қолган.

Сой бўйидаги харсанг тошлар устида ўтириб суҳбатимизни давом эттирдик.

-Падари бузрукворим Рустам Остоновнинг болалиги шу қўрғонда ўтган. Ўн уч, ўн тўрт ёшларда қўлига ўроқ олиб ғалла ўрган, йиллар ўтиб жамоа хўжалигининг от-аравасини ҳайдаб, Темирқовуққа озиқ-овқат ташиган, - дейди Турсунқул.

Тасаввур қилинг. Бир юз эллик чақиримлик масофага от-арава билан маҳсулот ташишнинг ўзи бўладими? Қишнинг аёзию, ёзнинг жазирамасида. Бундай довюрак инсонлар ҳақиқий қаҳрамонлик кўрсатган.

Уруш бошланганда Рустам Остонов Чуқурқудуқ қўрғонидаги бренза заводида ишчи бўлиб ишлаган. Хўжаликнинг биринчи фермасида ветеринар бўлиб хизмат қилган. Кейинчалик кўнгиллилар қаторида урушга йўл олган. Ўшанда у йигирма олти ёшда бўлган.

-1943 йилнинг охирида, - дейди Турсунқул, - падарим бир қўлларидан оғир яраланиб қишлоққа қайтганлар, яна чорвачилик билан шуғулланишда давом этганлар.

Ўрта бўйли, оқ сариқдан келган, қўй кўзли, тўлагина, сўзлари пишиқ, ҳаракатлари чаққон Турсунқул Остонов тўққиз йилдирки, фуқаролар йиғинининг раиси сифатида фаолият кўрсатиб келаяпти.

-Ҳудуддаги ўнта қўрғонда 8200 киши истиқомат қилади, - дейди раис, - шу жумладан, Темирқовуқда уч минг одам яшайди. Эркинлик, осойишталик, барқарорлик, қадр-қимматнинг ошиши, юртнинг ободлиги Қизилқум кучоғидаги чорвадорларнинг қалбини ҳам яйратмоқда. Бу ҳол темирқовуқликларни муштни бир жойга қўйиб ишлашга ундамоқда.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ, “Қишлоқ ҳаёти” мухбири.

Ойнаи жаҳонда 17-23 ФЕВРАЛ

Душанба 17

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!
8.00-8.40 «Таҳлилнома».
8.40, 17.55 ТВ маркет.
8.45 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Хаттотлик санъати».
9.05 «Камалак». кинодастур.
9.40 «Тўртинчи ҳокимият».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР
10.05 «Сен борсан». Бадиий фильм.
11.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси халқ чолғу оркестрининг концерти.
11.55 ТВ анонс.
12.05 «Буюк аждодларимиз». Заҳириддин Муҳаммад Бобур.
«Болалар сайёраси»:
12.25 1. «Улғайиш поғоналари». 2. «Олтин тож». Телевизион ўйин.
13.15 Эстрада тароналари.
13.30 «Спорт оламида».
14.10 «Зирапча». Бадиий фильм.
15.40 «Обод уйда пок одамлар яшайди».
16.00 «Бу ажиб фасл». Телеальманах.
16.20 «Камилла». Телесериал.
16.50 «Орзулар қанотида».
17.10 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Наганода бир кун».
17.25 ТВ клип.
17.35 «КиноТеатр».
18.10 «Қалб гавҳари».
18.30 «Мулкдор».
18.50 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Восил Қобулов». Премьера.
19.15 Бир жуфт қўшиқ.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.30 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 Биржа ва банк хабарлари.
20.30 «Ахборот».
21.05 2003 йил - Обод маҳалла йили. **«Кўпчилик қаторида».**
21.35 ТВ клип.
21.45 «Гиёҳвандлик - аср вабоси».
22.05 «Форест Гамп». Бадиий фильм. 1-қисм.
23.15 «Ахборот-дайжест».
23.35-23.40 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

Профилактика муносабати билан, душанба 17 феврал куни «Ёшлар» телеканали кўрсатувлари соат 14.00 бошланади.
14.00 Кўрсатувлар дастури.
14.05 Жаҳон жуғрофияси.
14.55 ТВ-анонс.
15.00 «Давр» ҳафта ичида.
15.30 «Кусто командасининг сув ости саргузашлари». Телесериал.
16.10 Спорт ҳафтаномаси.
16.25 «Мерлин». Бадиий фильм/ 4-қисм.
17.10 «Янги авлод» почтаси, «Кичкинтой театри».
17.40 «Денгиз итлари». Мультсериал.
18.05 Ёшлар овози.
18.25 Кўҳна оҳанглар.
18.35 Тафаккур ёлқинлари.
18.50 Ўзбек мумтоз шеъриятидан.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ-анонс.
19.40 Муҳаббат қўшиқлари.
19.50 Қишлоқдаги тенгдошим.
20.10, 21.55, 22.35 Эълонлар
20.15 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 1-қисм.
21.00 Ватан ҳақида қўшиқ.
21.05 «Ёруғлик». Ҳужжатли фильм.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.10 «Ёшлар» телеканалида спорт: Интерфутбол. Танаффус пайтида:
23.55 Давр.
1.00 -1.05 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.05 «Вести».
17.20 «Ажралмаслар». Сериал.
18.00 «Евроньюс» янгиликлари.
Биринчи канал
18.25 «Ҳазил кетидан ҳазил». Ҳажвий кўрсатув.
19.00 «Мени кутгил».
20.00 «Ким миллионер бўлишни истайди?»
21.00 «Время».
21.40 Бизнес ревю.
21.45 «Сўнгги қаҳрамон-3».
22.40 Кинематограф. «Митти аскарлар». Бадиий фильм.
0.20 «Ахборот» (рус тилида)
1.00 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Сешанба 18

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Водил», «Дўппи».
9.20 «Рангин дунё».
9.40 «Бахтимизга омон бўлинг».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР
10.05 «Мулкдор».
10.25 «Олтин маъбуда». Бадиий фильм.
11.40 «Нурли манзиллар».
12.05 «Дунё эшиклари очилди бизга».
12.25 «Кўпчилик қаторида».
12.50 Мусиқий танаффус.
13.00 «Оталар сўзи - ақлнинг кўзи».
14.10 «Муносабат».
14.45 «Яхши - ёмон йигитлар». Телесериал.
15.35 «Қўшиғим - жон қўшиғим».
16.10 «Адабий жараён».
16.30 Болалар учун. «Фламинго».
16.55 «Ватанимга хизмат қиламан».
18.10 «Баркамол авлод орзуси».
18.25 «Япония: руҳият ва макон». Ҳужжатли телесериал премьераси.
19.10 «Қалқон».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.25 Эълонлар
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 «Солиқ ва биз».
21.30 ТВ клип.
21.40 «Камилла». Телесериал.
22.10 «Олам футболи».
22.30 «Форест Гамп». Бадиий фильм. 2-қисм.
23.40 «Ахборот-дайжест».
0.00-0.05 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Давр.
9.15 «Янги авлод» почтаси, «Кичкинтой театри».
9.45 «Денгиз итлари». Мультсериал.
10.10 Кўҳна оҳанглар.
10.20 ТВ - анонс.
10.25 Бизнес-академия.
10.45 «2000 йилдан сўнг». Сериал.
11.05 «Ёруғлик». Ҳужжатли фильм.
11.50 Ёшлар овози.
12.10 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 1-қисм.
12.50 Интерфутбол.
14.30 Мозийдан келажакка.
14.50 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал.
15.40 Очун.
16.05 Кўрсатувлар дастури.
16.10 «Янги авлод» студияси: «Оқ кабутар», «Савол беринг-жавоб берамиз».
16.40 «Денгиз итлари». Мультсериал.
17.05 ТВ-анонс.
17.10 Таянч.
17.35 Ёшлар куйлайди.
17.50 Муқаддас бурч.
18.10 Ёшлар овози.
18.30 Автопатрул.
18.50 Ўзбек мумтоз мусиқасидан.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ-анонс.
19.40 Ёшлик наволари.
19.55 Давр-интервью.
20.10 Дийдор.
20.30, 21.25, 22.35 Эълонлар
20.35 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 2-қисм.
21.30 Марди майдон.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.10 «Нокаут».
23.35 Давр.
23.50-23.55 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

Биринчи канал 7.30-9.00
17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.05 «Вести».
17.20 «Ажралмаслар». Сериал.
18.00 «Евроньюс» янгиликлари.
18.25 «Сати». Е. Образцова.
19.00 «Ишонч ва муҳаббат замини». Сериал.
20.00 «Заиф бўғин». Телеўйин.
21.00 «Время».
21.40 Бизнес ревю.
21.45 «Долзарб мавзу».
22.05 «Хроника».
22.25 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
22.35 Кинематограф. «Бебилиска пул». Бадиий фильм.
0.15. «Ахборот» (рус тилида)
0.50 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Чоршанба 19

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
*
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Олимп сари одимлар».
9.20 «Оразибон» фольклор-этнографик ансамблининг концерти.
9.40 «Ҳунарманд».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР
10.05 «Қалқон».
10.20 «Кутилмаган меҳмон». Бадиий фильм.
11.35 «Басат полвон». Мультфильм.
11.55, 13.55 ТВ анонс.
12.05 «Арвоҳ қаҳри». Теленовелла. 1-қисм.
12.45 Мусиқий танаффус.
13.00 «Олам футболи».
13.20 «Баркамол авлод орзуси».
13.35 «Портретга чизгилар».
14.10 «Остонаси тиллодан».
14.35 «Яхши - ёмон йигитлар». Телесериал.
15.25 «Солиқ ва биз».
15.45 «Ягона оилада».
16.15 «Камилла». Телесериал.
«Болалар сайёраси»:
16.45 1. «Болалар ва катталар». 2. «Қувноқ шаҳарча». Телемусобақа.
17.45 «Пашшаой». Мультфильм.
18.10 «Ажаб саодат эрур».
18.30 «Умид». Телелотерея.
19.00 «Истеъмолчи».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.25 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Юзма-юз».
20.30 «Ахборот».
21.05 Санъат усталари ва ёш ижрочилар концерти.
21.30 «Алпомиш авлодлари». Спорт дастури.
21.50 «Ўзбекистон» каналида илк маротаба: **«Камилла». Телесериал.**
22.20 ТВ клип.
22.30 «Дерсу Узала». Бадиий фильм. 1-қисм.
23.35 «Ахборот-дайжест».
23.55-0.00 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Давр.
9.15 «Янги авлод» студияси: «Оқ кабутар», «Савол беринг - жавоб берамиз».
9.45 «Денгиз итлари». Мультсериал.
10.10 Давр-интервью.
10.25 Мусиқий лаҳзалар.
10.35 ТВ-анонс.
10.40 Тараққиёт уфқлари.
11.00 «2000 йилдан сўнг». Сериал.
11.20 Таянч.
11.45 Ёшлар овози.
12.05 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 2-қисм.
12.55 Дийдор.
13.15 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: 1. Нокаут 2. Теннис.
14.20 «Орзулар қанотида» («Ўзбектелефильм»)
14.40 Муқаддас бурч.
15.00 «Сирли шарча». Бадиий фильм.
16.05 Автопатрул.
16.25 Кўрсатувлар дастури.
16.30 «Янги авлод» студияси: «Келинг, танишайлик».
16.55 «Денгиз итлари». Мультсериал.
17.20 Болажон.
17.35 ТВ-анонс.
17.40 Ёшлар овози.
18.00 Чемпион сирлари.
18.20 Сийрат.
18.40 Каталог.
18.50 Ҳозирги замон ўзбек шеъриятидан.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Очил дастурхон.
20.00 Спортлото.
20.10 Севги тароналари.
20.25 Қутқарув «050».
20.40, 21.25, 22.35 Эълонлар
20.45 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 3-қисм.
21.30 «Бунёдкор» ёшлар телеклуби.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.10 «Ёшлар» телеканалида спорт: «Интерфутбол». Танаффус пайтида:
23.55 Давр.
1.00-1.05 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

Биринчи канал 7.30-9.00
ЎзТВ–IV
17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.05 «Вести».
17.20 «Ажралмаслар». Сериал.
18.00 «Евроньюс» янгиликлари.
Биринчи канал
18.25 Ҳужжатли детектив.
19.00 «Ишонч ва муҳаббат замини». Сериал.
20.00 «Рус рулеткаси». Телеўйин.
21.00 «Время».
ЎзТВ–IV
21.40 Бизнес ревю.
21.45 Хинд оҳанглари.
22.05 Кинематограф. «Фантастик саёҳат». Бадиий фильм.
23.45 «Ахборот» (рус тилида)
0.20 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Пайшанба 20

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
*
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
«Болалар сайёраси»:
9.00 1. «Болалар ва катталар». 2. «Қувноқ шаҳарча». Телемусобақа.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР
10.05 «Истеъмолчи».
10.30 «Робин Гуд». Бадиий фильм. 1-қисм.
11.35 «Ажаб саодат эрур».
11.55, 13.55 ТВ анонс.
12.05 «Алпомиш авлодлари». Спорт дастури.
12.25 «Арвоҳ қаҳри». Теленовелла. 2-қисм.
13.10 «Фанимиз истиқболлари».
13.30 «Ўзбекистон бастакорлари».
14.10 Кундузги сеанс: **«Робин Гуд». Бадиий фильм. 2-қисм.**
15.20 «Гиёҳвандлик - аср вабоси».
15.40 ТВ клип.
15.45 «Меҳр қолур».
16.05 «Камилла». Телесериал.
«Болалар сайёраси»:
16.35 1. «Болаликнинг мовий осмони». 2. «Қизиқарли учрашувлар».
17.35 «Халқаро ҳаёт - шарҳловчилар нигоҳида».
18.10 «Касб эгалари».
18.30 «Яхши ният». Телелотерея.
19.00 «Инсон ва қонун».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.45 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 Телемулоқот: Контрактация шартномалари.
21.50 «Ўзбекистон» каналида илк маротаба: **«Камилла». Телесериал.**
22.20 «Бир умр ҳамроҳим». Спорт дастури.
22.35 «Дерсу Узала». Бадиий фильм. 2-қисм.
23.45 «Ахборот-дайжест».
0.05-0.10 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Давр.
9.15 «Янги авлод» студияси: «Келинг, танишайлик».
9.40 «Денгиз итлари». Мультсериал.
10.05 Болажон.
10.20 Мусиқий лаҳзалар.
10.30 ТВ-анонс.
10.35 «2000 йилдан сўнг». Сериал.
10.55 Спорт-қитъаси (рус тилида)
11.20 Чемпион сирлари (рус тилида)
11.40 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 3-қисм.
12.20 Ёшлар овози.
12.40 Интерфутбол.
14.20 Сийрат.
14.40 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал.
15.30 Қутқарув «050».
15.45 «Меҳрибонгинам». Бадиий фильм. 1-қисм.
16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.00 «Янги авлод» студияси: «Шоҳсупа».
17.25 «Денгиз итлари». Мультсериал.
17.50 Ёш тадбиркор.
18.05 Кўҳна оҳанглар.
18.15 Музейлар бўйлаб.
18.30 Табобат оламида.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ-анонс.
19.40 «Ёр ишқи». Мусиқий дастур.
19.55 Давр-интервью.
20.10 Бегойим.
20.30, 21.25, 22.35 Эълонлар
20.35 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 4-қисм.
21.30 Ёшлар овози.
21.50 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.10 «Ёшлар» телеканалида спорт: Интерфутбол. Танаффус пайтида:
23.55 Давр.
1.00- 1.05 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

Биринчи канал
7.30-9.00
*
ЎзТВ–IV
17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.05 «Вести».
17.20 «Ажралмаслар». Сериал.
18.10 «Евроньюс» янгиликлар.
БИРИНЧИ КАНАЛ
18.25 Ҳужжатли детектив.
19.00 «Ишонч ва муҳаббат замини». Сериал.
20.00 «Заиф бўғин». Телеўйин.
21.00 «Время».
ЎзТВ–IV
21.40 Бизнес ревю.
21.45 «Юксак технологиялар олами».
22.05 «Соккер клуб».
22.25 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
22.35 Кинематограф. «Қимматга тушган ютуқ». Бадиий фильм.
0.05 «Ахборот» (рус тилида)
0.40 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Жума 21

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 - 8.35 «Ахборот».
*
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
«Болалар сайёраси»:
9.00 1. «Болаликнинг мовий осмони». 2. «Қизиқарли учрашувлар».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар
10.05 «Инсон ва қонун».
10.30 «Есения». Бадиий фильм. 1-қисм.
11.35 «Касб эгалари».
11.55, 13.55 ТВ анонс.
12.05 «Озода бўлса шаҳринг».
12.25 «Мухлис ёхуд қўшиқ изидан».
12.45 Енгил атлетика бўйича Ўзбекистон биринчилиги.
13.05 «Жиз-биз». Ҳажвий ҳангома.
13.25 «Олам». Телеальманах.
14.10 Телемулоқот: Контрактация шартномалари.
14.50 «Есения». Бадиий фильм. 2-қисм.
15.55 «Озод юрт одамлари».
16.15 «Камилла». Телесериал.
16.45 «Депутат».
«Болалар сайёраси»:
17.00 1. «Цирк, цирк, цирк». 2. «Ўйла, изла, топ». Телемусобақа.
18.10 «Ўзбектелефильм» намойиши: «Заркентлик қаҳрамон». Премьера.
18.30 «Соғлом она - соғлом бола».
18.50 «Тафсилот».
19.05 «Зиё» студияси намойиш этади: «Эътиқод мустаҳкамлиги йўлида».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Баҳорни соғиниб». Кинокомпозиция.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Муносабат».
21.40 Бир жуфт қўшиқ.
21.50 «Ўзбекистон» каналида илк маротаба: **«Камилла». Телесериал.**
22.20 «Маҳалламиз стадиони». Спорт дастури.
22.40 «Ахборот - дайжест».
23.00-23.05 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Давр.
9.15 «Янги авлод» студияси: «Шоҳсупа».
9.40 «Денгиз итлари». Мультсериал.
10.05 Давр-интервью.
10.20 Мусиқий лаҳзалар.
10.30 ТВ-анонс.
10.35 «2000 йилдан сўнг». Сериал.
10.55 Ёшлар овози.
11.15 Жаҳон жуғрофияси.
12.05 «Мағриб тунлари». Бадиий фильм. 4-қисм.
12.55 Бегойим.
13.15 Интерфутбол.
14.55 Болалар экрани: «Хатолар ороли». Мультфильм.
15.20 Ёш тадбиркор.
15.35 «Меҳрибонгинам». Бадиий фильм. 2-қисм.
16.45 Кўрсатувлар дастури.
16.50 «Янги авлод» студияси: «У ким? Бу нима?»
17.15 «Денгиз итлари». Мультсериал.
17.40 Хур диёр фарзандиман.
18.05 ТВ-анонс.
18.10 Дунё ажойиботлари.
18.30 Аскар мактублари.
18.50 Ҳозирги замон ўзбек шеъриятидан.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 ТВ-анонс ва «Ҳандалак плюс».
19.40 Ёшлик наволари.
20.00 Ҳуқуқ ва бурч.
20.20 «Давр» нигоҳи.
20.40, 21.15, 22.35 Эълонлар
20.45 «Мистер Бин». Сериал.
21.20 Ватан ҳақида қўшиқ.
21.25 Ёшлар овози.
21.45 Олтин мерос.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.10 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: «Ринг қироллари».
0.10 Давр.
0.25 «Оқ айиқлар ҳақида ҳақиқат». Ҳужжатли фильм.
1.15 -1.20 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

Биринчи канал 7.30-9.00
ЎзТВ–IV
17.00 Кўрсатувлар тартиби.
17.05 «Вести».
17.20 CFI тақдим этади. «Ёввойи ҳайвонлар туркумидан».
18.00 «Евроньюс» янгиликлари.
Биринчи канал
18.25 Ҳужжатли детектив.
19.00 «Ишонч ва муҳаббат замини». Сериал.
19.55 «Мўъжизалар майдони».
21.00 «Время».
21.35 Бизнес ревю.
Биринчи канал
21.40 А. Пугачева, Ф. Киркоров, О. Газманов, Ю. Антонов иштирокидаги байрам концерти.
ЎзТВ–IV
23.00 «Ахборот» (рус тилида)
23.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Шанба 22

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 Ахборот».
*
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 «Зиё» студияси намойиш этади: «Эътиқод мустаҳкамлиги йўлида».
9.20 «Қушлар ҳақида ҳақиқат». Ҳужжатли фильм.
«Болалар сайёраси»:
10.10 1. «Цирк, цирк, цирк». 2. «Ўйла, изла, топ». Телемусобақа.
11.10 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
11.30 «Қирол шер-1». Мультфильм.
12.55 «Қувноқлар ва зукколар». Телемусобақа.
13.50 ТВ-1 кинотеатри: **«Доно Мондухай хоним». Бадиий фильм.**
16.00 «Адабий жараён».
16.20 «Ягона оилада».
16.50, 17.55 ТВ анонс.
16.55 «Мусиқа: кеча ва бугун».
17.15 «Рангин дунё».
17.35 «Бу ажиб фасл». Телеальманах.
18.00 «Мўъжизалар майдончаси». Телешоу.
19.05 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 «Обод уйда пок одамлар яшайди».
21.25 ТВ клип.
21.35 «Яхшилик». Телешоу.
22.10 «Ахборот - дайжест».
Тунги ёғду»:
22.30 «Ўзбекистон» каналида илк маротаба: **«Трумен томошаси». Бадиий фильм.**
0.05-0.10 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 Давр тонги.
9.00 «Янги авлод» студияси: «У ким? Бу нима?»
9.25 «Денгиз итлари». Мультсериал.
9.50 Табобат оламида.
10.10 «Давр» нигоҳи.
10.30 Мусиқий лаҳзалар.
10.40 ТВ-анонс.
10.45 Ёшлар овози.
11.05 Ринг қироллари.
12.05 «Хива гиламн» («Ўзбектелефильм»)
12.15 Музейлар бўйлаб.
12.30 «Кечиккан балиқ ови». Бадиий фильм.
14.00 Дунё ажойиботлари.
14.20 «Мистер Бин». Сериал.
14.50 Ҳуқуқ ва бурч.
15.10 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: Теннис.
15.50 Ҳандалак.
16.15 ТВ-анонс.
16.20 Кўрсатувлар дастури.
16.25 «Янги авлод» студияси: «Бўш ўтирма».
16.50 «Денгиз итлари». Мультсериал.
17.15 Бола тилидан.
17.45 Ёшлик наволари.
18.00 Футбол плюс.
18.20 Саломатлик сирлари.
18.40 Каталог.
18.50 Ўзбек мумтоз мусиқасидан.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Муҳаббат қўшиқлари.
19.50 «Давр»-репортаж.
20.00 Кутилмаган меҳмон.
20.20, 21.10, 22.35 Эълонлар
20.25 «Жюли Леско». Телесериал.
21.15 Оҳанрабо.
22.00 Давр.
22.40 ТВ-анонс.
22.45 Тунги тароналар.
22.55 Кинотақдим.
23.15 «Ортиқча юк». Бадиий фильм.
0.45-0.50 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «ТВ-4да мусиқа».
9.10 «Мультсеанс».
9.25 «Ўз-ўзига режиссёр».
БИРИНЧИ КАНАЛ
10.10 «Лаззат».
10.30 Е. Петросяннинг «Кулгу панорамаси».
ЎзТВ–IV
11.05 «CFI янгиликлари».
11.15 «Т. Полонская билан бирга».
11.35 «Ишбилармон кишилар».
11.55 -12.55 «Дўстлик» видеоканали: «Сахий хонадонда», «Чинсен», «Бизнен мирас».
***
17.30 Кўрсатувлар тартиби.
17.35 «Ассалом, Франция!»
17.55 «МузZone».
18.10 «Спорт технологияси».
БИРИНЧИ КАНАЛ
18.25 Хужжатли детектив.
18.55 «Ким миллионер бўлишни истайди?» Телеўйин.
20.00 «Сўнгги қаҳрамон-3».
21.00 «Время».
21.30 «КВН».
ЎзТВ–IV
23.55 Ахборот (рус тилида)
0.30 «Тунингиз осуда бўлсин!»

Якшанба 23

«Ўзбекистон» телеканали

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
*
8.35 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.10 «Ғаройибот».
9.30 «Саёҳатчи қурбақа», «Бузоқча». Мультфильмлар.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Она меҳри».
11.20 «Рақибингиз гроссмейстер».
11.30 «Қирол шер-2». Мультфильм.
12.50 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
13.20 ТВ-1 кинотеатри: **«Келиннинг отаси». Бадиий фильм.**
14.50 ТВ клип.
15.00 «Уй бекаси».
15.20 «Мўъжизалар майдончаси». Телешоу.
16.25 «Қорақалпоқнома».
«Болалар сайёраси»:
16.45 1. «Санъат ғунчалари». 2. «Олтин тож». Телевизион ўйин.
17.45 «Тўртинчи ҳокимият».
18.05 «Талабалик йилларим».
18.25 «Қалб гавҳари».
18.45 «Оқ олтин». Телелотерея.
19.15 Бир жуфт қўшиқ.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 ЭЪЛОНЛАР
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Қизлар давраси».
Якшанба кинозали:
22.30 «Мададкор руҳ». Бадиий фильм.
23.55-0.00 Ватан тимсоллари.

«Ёшлар» телеканали

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 Давр тонги.
9.00 «Янги авлод» студияси: «Бўш ўтирма».
9.25 «Денгиз итлари». Мультсериал.
9.50 Футбол плюс.
10.10 Оҳанрабо.
10.50 «Давр»-репортаж.
11.00 Очил дастурхон.
11.25 Ёшлик наволари.
11.40 «Заковат» интеллектуал ўйини.
12.35 «Ёмғир эслатар куйни» («Ўзбектелефильм»)
12.45 «Ёшлар» телеканалида ҳарбий-ватанпарварлик дастури: 1. Марди майдон. 2. Аскар мактублари.
13.25 «Океан тубида». Бадиий фильм.
15.10 Чемпион сирлари.
15.30 Қишлоқдаги тенгдошим.
15.50 «Учинчи сайёра». Маърифий дастури.
16.40 Кўрсатувлар дастури.
16.45 «Янги авлод» студияси: «Катта танаффус».
17.10 «Денгиз итлари». Мультсериал.
17.35 ТВ-анонс.
17.40 Спорт ҳафтаномаси.
17.55 Очун.
18.20 Оила тилсими.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 «Давр»-news.
19.20 ТВ-анонс.
19.25 Ҳандалак - плюс.
19.30 Севги тароналари.
19.50 Синфдош.
20.20 Ватан ҳақида қўшиқ.
20.25, 21.15, 22.30 Эълонлар
20.30 «Жюли Леско». Сериал.
21.20 Лабиринт.
21.45 Олтин мерос.
22.00 «Давр ҳафта ичида».
22.35 ТВ-анонс.
22.40 Тунги тароналар.
22.50 «Орзулардан яралган олам». Бадиий фильм.
0.00-0.05 Хайрли тун!

«Халқаро» телеканали

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «ТВ-4да мусиқа».
9.15 «Мультсеанс».
9.35 «Фан-тайм».
9.45 «Инглиз тили Сиз учун».
10.10 «Кайфият». Информацион дам олиш дастури.
11.40 «Парле ву франсе?»
12.05 «Қувноқ инглиз тили».
12.15 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
12.35 FCN «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
12.45-14.05 «Дўстлик» видеоканали: «Рангинкамон», «Дидар», «Ўзбекистон-умумий уйимиз», «Корейс тилини ўрганамиз».
***
18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Бинафша».
18.30 «Дунёга назар».
18.45 «Мусиқий серпантин».
19.15 «Аралаш».
19.30 «Ҳикоя».
БИРИНЧИ КАНАЛ
19.55 «Қийшиқ кўзгу». Е. Петросян иштирокидаги концерт дастур.
ЎзТВ–IV
21.00 «Сирасини айтганда». Ток шоу.
21.40 «Дурдаршан».
22.05 «Тенгдошлар».
22.35 «Кинопрофи».
22.55 Кинематограф. «Ниццалик ота». Бадиий фильм.
0.25 «Таҳлилнома» (рус тилида)
1.00 «Тунингиз осуда бўлсин!»

КУНГАБОҚАР УРУҒИ КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ!
“Харьковский-7” навли элита кунгабоқар уруғи чекланмаган миқдорда сотилади.
Мурожаат учун телефонлар:
8 (371) - 132-14-46, 132-14-47

Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги 1-ҳунар-техника билим юрти томонидан 1994 йил 28 июнда Гаипназаров Жоҳонгир Эшназарович номига берилган № 002383 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани давлат солиқ инспекцияси томонидан 2002 йил 30 январда Цацулина Ирина Юрьевна номига берилган № 1017592 рақамли савдо-сотиқ билан шуғулланишга рухсат этувчи патент йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Хитойда ишлаб чиқарилган ун, гуруч тегирмонлари, зиғир масхар, писта, кунжут жувозлари ва эҳтиёт қисмлари сотилади.
Манзил: Юнусобод-18, 37-уй, 26-хонадон.
Тел: 8(371)105-24-74, 8(3712)22-24-74

Утерянный гос.ордер №04-01/6481 от 21.01.93 г. на право собственности, выданный Бабиковой Марии Павловны, считать недействительным.

ҲУҚУҚШУНОС МАСЛАҲАТИ

Савол: Ортиқча тўланган иш ҳақини қайта ундириб олиш шартлари нималардан иборат?

С.Икромов, Сирдарё вилояти.

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 279-моддасида ортиқча тўланган иш ҳақини қайта ундириб олиш шартлари қуйидагича баён қилинган.

Иш берувчи томонидан ихтиёрий равишда тўланган, шу жумладан қонунни нотўғри қўлланиш оқибатида тўланган ортиқча иш ҳақи қайта ундириб олиниши мумкин эмас, ҳисоб-китобда йўл қўйилган хато оқибатидаги ортиқча тўловлар бундан мустасно.

Ходимга у берган ёлғон маълумотлари ёки тақдим этган сохта ҳужжатлари оқибатида тўланган суммалар ундан суднинг қарори ёки ҳукми асосида ундириб олинади.

Савол: Кимларга ижодий таътил берилади?

Н.Алмуротов, Булунғур тумани.

Жавоб: Ишлаб чиқариш ёки педагогик фаолиятни илмий иши билан бирга қўшиб олиб бораётган шахсларга номзодлик ёки докторлик диссертацияларини якунлаш, шунингдек, дарсликлар ва ўқув-услубий қўлланмалар ёзиш учун асосий иш жойида ўртача ойлик иш ҳақи ва лавозими сақланган ҳолда ижодий таътиллар берилади.

Ижодий таътилларни бериш тартиби ва уларнинг муддатлари қонун ҳужжатлари билан белгилаб қўйилади.

Савол: Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни ишга қабул қилишдаги кафолатлар нималардан иборат?

М.Зокиров, Тошкент тумани.

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 239-моддасига биноан белгиланган квота ҳисобидан иш жойларига ишга жойлаштириш тартибида маҳаллий меҳнат органи ва бошқа органлар томонидан юборилган, ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни иш берувчи ишга қабул қилиши шарт.

Квота ҳисобидан ишга қабул қилишни рад этиши тақиқланади ва бундай рад этиш устидан судга шикоят қилиш мумкин.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган барча шахслар дастлабки тиббий кўрикдан ўтгандан кейингина ишга қабул қилинадилар ва кейинчалик улар ўн саккиз ёшга тўлгунларига қадар ҳар йили мажбурий тарзда тиббий кўрикдан ўтказиб турилиши керак.

Савол: Ноқулай меҳнат шароитларидаги ишларда банд бўлган ходимлар учун иш вақтининг қисқартирилган муддати қандай?

Т.Бозоров, Хоразм вилояти.

Жавоб: Иш вақтининг ҳафтасига ўттиз олти соатдан ошмайдиган қисқартирилган муддати меҳнат жараёнида соғлиғига жисмоний, кимёвий, биологик ва ишлаб чиқаришнинг бошқа зарарли омиллари таъсир этадиган ходимлар учун белгиланади.

Корхонадаги бундай ишларнинг рўйхати ва уларни бажаришда иш вақтининг муайян муддати тармоқ (тариф) келишувларида, жамоа шартномаларида белгилаб қўйилади, агар улар тузилмаган бўлса – иш берувчи томонидан касаба уюшмаси қўмитаси томонидан ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органи билан келишиб олингандан кейин белгиланади.

Меҳнат шароити ўта зарарли ва ўта оғир ишларда банд бўлган ходимлар учун иш вақтининг муддати чегараси Ўзбекистон Республикаси ҳукумати томонидан белгиланади.

Саволларга жавобларни ҳуқуқшунос Э.САЙИТОВ тайёрлади.

(Боши 1-бетда)

Янги Урганч ва Вазир шаҳарларига асос солади. Ғозовот, Шоҳобод, Ёрмиш каналларининг қазилишига сабабчи бўлди.

Абулғози худди Бобур каби давлат сиёсати билан шуғулланибгина қолмай, ёзилиш услубию мавзу доирасининг кенглиги, хотира тарзида битилганлиги билан машҳур "Шажараи турк" китобини авлодларга мерос қолдирди.

Адабиётшунос М.Юсупов ёзганидек, "Реалистик тенденцияси кучли бўлган "Бобурнома" ва "Шажараи турк" каби мемуарларнинг майдонга келиши, ўзбек бадиий прозасини янги босқичга кўтарди. Бобур ва Абулғози ўзбек адабий тилини халққа яқинлаштиришда катта хизмат қилдилар".

УЙҒУН ТАҚДИРЛАР

Абулғози Бобурнинг мемуар ёднома жанридаги анъаналарини давом эттириб, ўз бошидан ўтган воқеаларни худди Бобур каби юксак маҳорат билан қоғозга туширади.

Тарихчи Ҳошим Худойназаров тадқиқ қилганидек, "Бобур ўз асарларини Андижон шевасида ёзган бўлса, Абулғози ўз асарларини Хоразм шевасида ёзди. Абулғози бу билан бир томондан ўз она тилига зўр ҳурмат билан қараганлигини ифодалаган, иккинчи томондан эса Бобурга ижодий ёндошган эди".

Ҳар иккала ҳукмдор мумтоз бадиий наср тараққиётининг вориси ва илғор анъаналарини ривожлантирувчи сифатида асарларини ёритгандилар.

Бобур ва Абулғози ўзларининг мемуарлари билан бадиий наср тилини халқнинг жонли сўзлашув тилига ниҳоятда яқинлаштиргандилар.

Академик Воҳид Зоҳидов ҳар иккала асарни чуқур ўрганиб чиқиб, "Абулғозининг машҳур "Шажараи турк"и билан эгизакка ўхшайди, деса бўлади", - деганди.

Бобурдек маърифатпарвар асаридан ҳайратланиб, шунга ўхшаш ёднома қолдирган Абулғозининг асари ҳам кўпчиликда қизиқиш уйғотганди. Ҳатто машҳур рус адиби Г.Короленко тавсияси билан Максим Горький "Шажараи турк" билан танишиб чиққанди. У 1895 йил 7 августида Короленкога ёзган хатида "Абулғозининг китобидан бошқа шарқ тарихига оид яна бирор манбани менга тавсия қилсангиз-чи, жуда қизиқ экан бу асар" деганди.

Бобур ўз ёдномасидан ташқари шеърий девон, ҳарб иши, мусиқа илмига оид ва "Хатти Бобурий", "Муффассал", "Мубайййин" каби асарлар ёзиб қолдирган бўлса, Абулғози ҳам ўз мемуаридан бошқа яна "Шажараи тарокима", "Манофеъ ул-инсон" сингари асарлар битди.

Умуман Бобур ва Абулғози зиддиятли даврда яшаб умри кўпроқ жангу жадалда ўтсалар-да, ҳукмронлик пайтида мамлакатлари ободончилиги учун бунёд этган иншоотлари ва ёзиб қолдирган асарлари билан тарихдан муносиб жой олган буюк аждодларимиздир.

Умид БЕКМУҲАММАД,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

«ДАВРОН МЕНИ ЎТКАРДИ САРУ СОМОНДИН»

Бобур туркий тилдаги шеъриятнинг гўзал анъаналарни давом эттирган хассос шоирдир. Ғазал ва рубоийларининг асосий мавзуси ишқ-муҳаббат, шу билан боғлиқ барча ҳис-ҳаяжонлар, изтироб-кечинмалар, орзу-армонлар изҳоридир. Айни чоқда ҳаёт билан боғлиқ мавзулар, ҳаётни севиш, табиат гўзалликларидан баҳра олиш, ҳодиса-воқеаларга муносабат ҳам қаламга олинади. Шоир Бобур сўзлари инсон Бобур ҳолатига уйғундир. Шунинг учун ҳам Бобур шеърларида Ватан, уни қўмсаш, соғиниш азоблари акс этгандир.

Толе йўқи жонимға
балолиғ бўлди,
Ҳар ишники айладим
хатолиғ бўлди.
Ўз ерни қўйиб Ҳинд
сори юзландим,
Ёраб нетайин, не юз
қаролиғ бўлди.

Яна:

Кўпдан бериким ёру
диёрим йўқтур,
Бир лаҳза, бир нафас
қарорим йўқтур,
Келдим бу сори ўз
ихтиёрим бирла
Лекин боруримда
ихтиёрим йўқтур.

Тожу тахт учун ота билан ўғил, оға билан инилар ўртасида, мулкдорлар ўртасида қонли урушлар кетаётган, мамлакат бошига кетма-кет фожиалар ёпирилиб турган пайтда Бобур тахту тожга таъна ва бало манбаи деб қарайди, замонадан норозилик кайфиятидек идрок этилади.

Даврон мени ўткарди
сару сомондин,
Айирди бир йўли мени
хонумондин.
Гоҳ бошимға тож, гоҳ
балои таъна,
Неларки бошимға келмади
даврондин.

Бобурнинг

Чархнинг мен кўрмаган жабру
жафоси қолдиму,
Хаста кўнглум чекмаган дарду
балоси қолдиму?

деб қилган аламли нолалари унинг ғазалларига чуқур фикрлилик ва ижтимоий моҳият бағишлайди.

Бобур Алишер Навоий сиймосига, унинг ижодиётига катта ҳурмат ва самимий ҳусн-рағбат билан қараган. Бобур учун Навоий мактаб бўлган, унинг анъаналарини давом эттирган. Ўз шахсий манфаатлари кетидан қувмасликка, молу давлат, мансабу лавозимларни эмас, халқ ҳақида қайғуриш, муҳтожларга мадад қилишни, бу йўлда илм-ҳунар, руҳий бойликка эришиб, эзгу мақсадлар, нурли орзуларга интилиш ҳақида ёзган, шуларга даъват этган.

Давлатқа етиб, меҳнат
элин унутма,
Бу беш кун учун ўзингни
асру тутма.

Бобур яхши ном қолдиришликка ундайди, буни улкан саодат деб билади:

Бори элга яхшилик қилғилки,
мундин яхши йўқ –
Ким, дегайлар баҳр аро қолди
фалондин яхшилик.

"Бобурнома"ни инглиз тилига таржима қилган В.Эрскин ва Д.Лейденлар Бобурни шундай таъриф қилган эдилар:

"Бобур характерининг энг мислсиз белгиси унинг бошқа мулкдорларникига мос келмаслигидадир. Осиё тождорларидаги маҳобатли, ...сунъий характер ўрнига бизнинг кўз олдимизда Бобурнинг характери табиий, ҳаётий, сезувчи, самимий бўлиб гавдаланади. Бобур тахтда ўтирганига қарамай, оддий турмушнинг энг яхши туйғуларини ва иштиёқини ўзида сақлаб қолган. Биз Осиёдаги ҳукмдорлар ичидан Бобур сингари гениал ва талантли кишиларни камдан-кам учратамиз... Ақл-заковати, хушчақчақ, совуққонлик ва бевафо тақдирнинг найрангларига қарамай руҳининг тетиклиги, подшолар орасида камдан-кам учрайдиган сахийлиги, мардлиги, талантлилиги, фанга, санъатга муҳаббати ва улар билан муваффақиятли шуғулланиши жиҳатидан олиб қараганда, Осиёдаги подшоҳлар ичида Бобурга тенг келадиган биронта ҳам подшоҳ тополмаймиз".

Ўлум уйқусиға бориб жаҳондин
бўлдум осуда,
Мени истасангиз, эй дўстлар,
кўргайсиз уйқуда...
Ўзунгни шод тутқил, ғам ема дунё
учун зинҳор –
Ки, бир дам ғам емакка арзимас
дунёи фарсуда.

Бизлар Бобурни биламиз, мунтазам унинг асарларини ўқиймиз, улардан олам-олам маънолар уқамиз. Зеро туркий шеъриятнинг хассос вакиласи Нодира бегим айтмоқчидек:

"Сиёдат хонадони, шоҳ Бобур насли поҳиман..." .Бу сўзларнинг ҳақлигига заррача шубҳа бўлмаса керак.

Суйима ҒАНИЕВА

ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР

ҒАЗАЛЛАР

Ёғлиғинким, жон била мен хастадурмен зор анга,
Хаста жонлар риштасидиндур магар бир тор анга.

Эврулур бошингғаю гоҳе юзунга юз қўяр,
Бу жиҳатдин от эмиш гулпечу гаҳ гулзор анга.

Бир чамандур саҳниким, бўлғай бинафша сарбасар,
Теграси гулзордурким, бўлмағай бир хор анга.

Ёғлиғинг токим, юзу кўзунга тегмиш бордурур,
Юз манингдек зору юз минг мен киби бемор анга.

Эй кўнгул, юз пора қилса ёр тиғи, ғам ема,
Лутф этиб гар боғлар бўлса ёғлиғини ёр анга.

Кўнглум истар ёғлиғингни, балки андин бир насим
Етса Бобирға, эрур жон бирла миннатдор анга.

* * *

Чун мени қўймас фалак бир лаҳза васл айёмида,
Тонг йўқ, эй бемеҳр, агар ўлсам фироқинг шомида.

Эй кўнгул, юзин кўруб зулфи паришонин соғин,
Шоми ҳижрондин таваҳҳум айла васл айёмида.

Зулфидаким маскан эттинг кўр занаҳдон чоҳини,
Воқиф ўлғилким, эрурсен аждаҳонинг комида.

Ғунчадек оғзинг ғами кўнглумда гар йўқ, бас недур,
Чок кўнглум ҳайъати гул ғунчаси андомида.

Ёрнинг пайғомидин топти тани фарсуда жон,
Исо эъжози магар музмардурур пайғомида.

Бобир ул гул зулфи остинда эмасдур холлар,
Жон қушин сайд айлар учун доналардур домида.

СПОРТ ОЛАМИДА

ЁШ БОКСЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

17-18 ёшли ўсмирлар ўртасида Фарғона шаҳрида ўтказилган бокс бўйича мамлакат чемпионлиги баҳсларида республикамизнинг 200 нафар спортчилари иштирок этдилар.

Мусобақанинг финал қисмида мезбонлардан 6 нафари ғолибликни қўлга киритиб, шоҳсупанинг юқори поғонасидан жой олдилар.

Бошқа бир жиҳат, мутахассисларнинг фикрларича, мусобақа мобайнида Андижон вилояти ва Тошкент шаҳри боксчилари ҳам ўзига хос равишда (кучлилар сифатида) ажралиб турдилар.

ЖУФТЛИК БАҲСЛАРИ ОМАД КЕЛТИРДИ

Аёллар теннис уюшмасининг Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида ўтказган 4-тоифали турнирида ҳамюртимиз Ирода Тўлаганова 4:6, 4:6 ҳисобида таиландлик рақиби Тамарин Танасугарнга имкониятни бой бериб қўйди.

Лекин, жуфтлик баҳсларида Ирода Тўлаганова ва россиялик Елена Лиховцева жуфтлиги россиялик Евгения Куликовская ҳамда белорусиялик Татьяна Пучекларга қарши кортга тушди. Муросасиз кечган баҳсларда И.Тўлаганова, Е.Лиховцевалар жуфтлиги 6:4, 6:4 ҳисобида ғалаба қозондилар.

УЧИНЧИ БОСҚИЧ МУСОБАҚАЛАРИ

Келажагимиз ворислари - ёш авлодни жисмоний етук, маънан баркамол бўлиб вояга етишларини таъминлаш мақсадида ўрта махсус касб-ҳунар таълими тизими ўқувчилари ўртасида ташкил этилган "Баркамол авлод" спорт ўйинларининг учинчи босқичига Сурхондарё вилоятида ҳам старт берилди.

Спортнинг 14 тури бўйича ғолиблик учун курашаётган жамоалар орасида биринчи ўринни Денов педагогика коллежи ёшлари эгаллашди. Ғолиб жамоага мутасаддиларнинг эсдалик совғалари тухфа этилди.

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ ҚАЕРДА ЎТКАЗИЛАДИ?

Россия бокс федерацияси ижрочи директори Анатолий Черкасовнинг айтишича, 12-21 июл кунлари Таиланд пойтахти Бангкокда ўтказилиши режалаштирилган бокс бўйича жаҳон чемпионати Москвага кўчирилиши мумкин.

Боиси ёз фаслига бориб, Осиёнинг ушбу давлатида ҳавонинг исиб кетиши европалик спортчиларга қийинчилик туғдиради. Ҳозир Таиландда халқаро ҳаваскор боксчилар ассоциацияси комиссияси чемпионат учун яратиладиган шарт-шароитларни ўрганмоқда. Бордию, чемпионат бошқа давлатга кўчириладиган бўлса, бу масала март ойи аввалида ҳал бўлади. Номзод давлатлар орасида Россия ҳам бор.

ЖОРДАН НАФАҚАГА ЧИҚМОҚЧИ

NBA юлдузлари иштирокидаги ўйиндан сўнг ташкил этилган матбуот анжуманида Майкл Жордан нафақага кетишни режалаштираётганлигини маълум қилди.

"Мен нафақага чиқиш вақти келганлигини сездим ва буни ўз хоҳишим билан танламоқдаман. Агар ушбу мавсумда бизнинг жамоамиз чемпионликни қўлга киритса ҳам бу нарса режамни ўзгартиришимга таъсир этмайди", дея айтган баскетбол юлдузи.

УРУГВАЙЛИКЛАРГА КИМ САБОҚ БЕРАДИ?

Дунё футболида моҳир ва тажрибали мураббий сифатида танилган серб миллатига мансуб Бора Милутинович Уругвай терма жамоасига раҳбарлик қилиши мумкин.

Ҳозир ундан ташқари бош мураббийлик учун Уго де Леон, Оскар Табарес ва Серхио Маркарян номзодлари ҳам кўриб чиқилмоқда. Уругвай футбол ассоциацияси вакилининг айтишича, агарда молиявий жиҳати эътиборга олинмаса, талабгорлар орасида Боранинг номзоди ушбу вазифага кўпроқ муносибдир. Чунки, унинг тажрибаси кучли ҳамда футболчилар билан яхши киришиб кета олади.

ВАН ДАММ ТЕРМА ЖАМОАДА

Бельгиялик таниқли киноактёр, каратист ва супермен Жан-Клод ван Дамм кеча Бельгия ва Жазоир терма жамоалари ўртасидаги футбол учрашувида яшил майдонга тушиб, ўз ватани шарафини ҳимоя қилди.

Беш нафар аёлнинг собиқ умр йўлдоши ҳамда уч нафар фарзанднинг 42 ёшли отаси ван Дамм авваллари кўп бор гиёҳвандлик моддаси, спиртли ичимликлар истеъмол қилишда ва тартиб бузарликлар содир этишда айбланган ва ҳатто 1996 йил уни гиёҳвандларнинг реабилитация марказига ётқизишган эди ҳам. Эҳтимолки, футбол ўйини унинг хулқига ижобий таъсир этар ҳамда нафақат уни, балки Амстердамнинг "Аякс" клубида тўп сураётган 19 ёшли ўғли Жиль ван Дамманинг ҳам Бельгия терма жамоаси сафига қўшилишига ёрдам берар.

Имомали УЛФАТОВ тайёрлади.

КЕЧАГИ ОШ ТЎКИЛИБ КЕТДИ

НИМТАБАССУМ

Бир аёл сураткаш олдига турмуш ўртоғининг шляпа кийиб тушган суратини олиб борди ва расмни шляпасиз қайта ишлаб беришни илтимос қилди.

-Турмуш ўртоғингизнинг сочи қанақа рангда, узунлиги қанақа? – сўради сураткаш.

-Вой, ахир шляпани олсангиз кўринади-ку!

* * *

Бир тошбақа ҳар куни булоқдан бир стакан сув олиб кетарди. Бир куни ундан:

-Сувни нима қиласан? – деб сўрашди.

-Сенларга гапиришга вақтим йўқ. Чунки уйим ёняпти, сув олиб боришим керак, - деди тошбақа ортига хотиржам буриларкан.

* * *

Бир куни Афандиникига меҳмон келди. Аксига олиб уларнинг уйида дастурхонга қўйгани ҳеч вақо йўқ эди. Шунда у хотинига деди:

-Меҳмоннинг олдига қўядиган ҳеч вақомиз йўқ. Шунинг учун сен қозонни обдон тақиллатиб, овқат пишираётган бўласан. Ансадан кейин кечаги овқатни иситиб келасан.

-Хўп бўлади.

Меҳмон уйга кирди. Шунда Афанди виқор билан

-Хотин, яхшилаб ош дамлагин, - деб буюрди.

Бир пайт хотини қозонни жуда қаттиқ тақиллатиб юборди. Шунда Афанди ошхонага ўтиб хотинидан нима гаплигини сўради.

-Кечадан қолган овқат тўкилиб кетди! – жавоб қайтарди хотини.

* * *

-Об қолинг, кеп қолинг, ширин олмалар бор! Янги узилган!

-Олмангиз ростдан ҳам янгими?

-Ҳа, эрталаб уздик, мана кўринг!

-Мен узоқ йўлга бораман, олмангиз ёмон бўлиб қолмасмикин?

-Эй, нима деяпсиз, бир ҳафтадан буён турган олма қандай қилиб бир кунда ёмон бўлиши мумкин?!

* * *

-Дада, мен ғолиб бўлдим. Мусобақада учинчи ўринни эгалладим.

-Нечта бола мусобақалашдинглар?

-Уч киши.

Маҳбуба ЭРМАТОВА

«Бу созлар сеҳрими ё...»
Ж.МИРЗАЕВ олган сурат.

СКАНВОРД

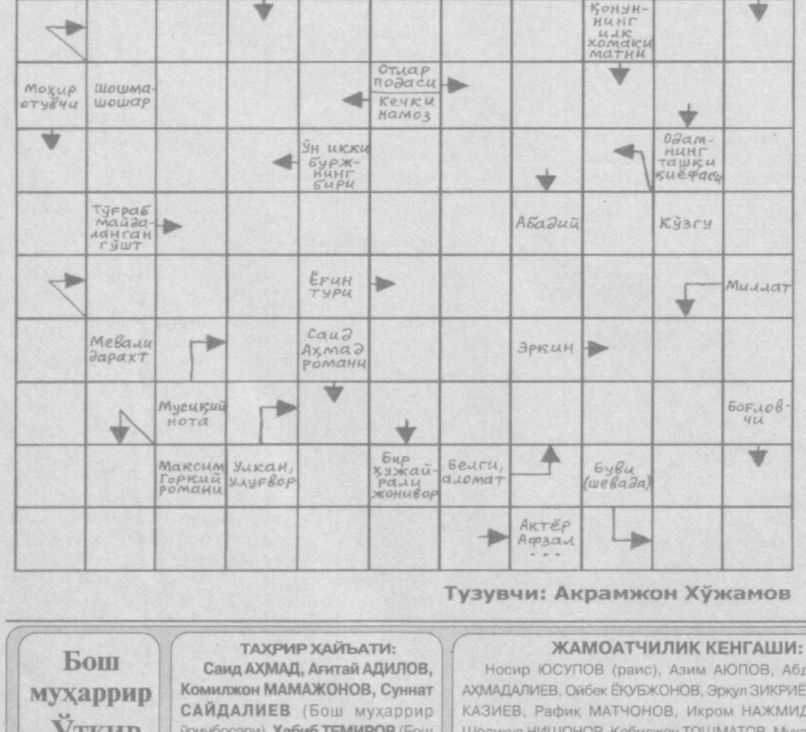

Тузувчи: Акрамжон Хўжамов

СИРТИГА СУВ ЮҚТИРМАДИ

Жума куни корхонамизда ҳисобот йиғилиши бўлди. Унда ҳар галгидай корхонамиз бошлиғи Мели Қўчқорович эмас, бош муҳандисимиз Иззатталаб Димоғдорович маъруза қиладиган бўлдилар.

Дарвоқе, бош муҳандисимиз ҳақида икки оғиз сўз. Маълумоти олий, жамоада 30 йилдан буён меҳнат қилади. Ўн йилча уста бўлиб ишлаган. Қолган йигирма йилида бош муҳандислик лавозимини эгаллаб, ҳалигача ҳеч кимга "бермай" келаяпти. Пенсияга чиққанига беш йилдан ошди, аммо ҳали ҳам қўл-оёғи чаққон, "ови"ни олдирмайди. Балиққа ўхшаб сиртига сув юқтирмайди...

...Йиғилиш бошланиб, Иззатталаб Димоғдорович минбарга кўтарилдилар. Маъруза матни солинган папкани очиб, қоғозларни хафсала билан тахлади. Сўнг залда ўтирганларга бир қур кўз югуртириб, тамоқ қириб олгач, маърузани ўқий бошлади.

-Қилинган ишлар, эришилган ютуқлар кўп, ўртоқлар, - деди бош муҳандис маъруза ярмидан ошганда. – Энди ана шу ютуқларга катта ҳисса қўшган меҳнат илғорлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман. Дурадгорлик цехида ишлайдиган Шомурод акани яхши танийсизлар. Режани камида 1,5-2 ҳисса ошириб бажаради. Унинг Исмоил, Ҳасанбой, Ҳусанбой деган шогирдлари ҳам устозларидан қолишмай, илғорлар қаторида боришаяпти. Темирчилик цехидаги Тўлибой, Султонбой ва Одамбойларни айтмайсизми? Шаддод йигитлар. Уларни тарбиялаган мураббий устози Маҳмуджон акага раҳмат! Тикувчилик цехидаги чевар аёллар ҳақида ҳам мақтовли сўзлар айтиш мумкин. Ҳанифа, Сафаргул...

ҲАЖВИЯ

Залда ғала-ғовур бошланди. Йиғилишни олиб бораётган Мели Қўчқорович одамларни тартибга чақирди. Ўртароқда ўтирган новча йигит қўл кўтариб сўз сўради.

"Нима демоқчисиз, гапиринг", деди йиғилиш раиси.

-Нима бало, бош муҳандисимизнинг кайфи борми? Ахир у маърузасида мақтаган Шомурод аканинг пенсияга чиқиб кетганига 5-6 йил, Тўлибой ва Султонбойларнинг бошқа ишга ўтиб кетганига 3 йил бўлди-ку! Маҳмуджон аканинг дунёдан ўтганигаям 6-7 йил бўлгандир... Ҳар нарса ҳам эви билан-да, энди, - деди тутоқиб бояги йигит.

Залдаги шовқин зўрайди. Ноқулай вазият юзага келганди. Йиғилиш раиси кутилмаган воқеадан андак гарангсиб қолди-ю, бироқ дарҳол ўзини қўлга олди. Одамларни бироз тинчитгач, "Нима гап дегандай" бош муҳандисга юзланди. Иззатталаб Димоғдорович ғазаб "жилваланиб" турган кўзлари билан аввал Мели Қўчқоровичга, сўнгра одамларга қараб: "Мен ёзиб берилган маърузани ўқидим", деди гўё ҳеч нарса бўлмагандай.

Эртаси куни чошгоҳ пайти Мели Қўчқорович кабинетининг эшиги тарақлаб очилиб Иззатталаб Димоғдорович кириб келди.

-Кечаги "ўйин"ни сен уюштиргансан. Беш-олти йил олдин ёзилган маъруза сендан бошқа кимда ҳам бўлиши мумкин?! Нима, шу билан мени одамларга ёмон кўрсатиб, тилимни қисиқ қилиб қўймоқчи бўлдингми? Ёмонлик қилиш қандай бўлишини кўрсатиб қўяман ҳали, - деди у кўзларини ола-кула қилиб.

Ё тавба! У яна сиртига сув юқтирмади-я.

Аҳмад РАҲИМОВ

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Ағитай АДИЛОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Озод ШАРОФИДДИНОВ.

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ: Носир ЮСУПОВ (раис), Азим АЮПОВ, Абдуманноп АҲМАДАЛИЕВ, Ойбек ЁҚУБЖОНОВ, Эркул ЗИКРИЁЕВ, Пўлат КАЗИЕВ, Рафиқ МАТЧОНОВ, Икром НАЖМИДДИНОВ, Шодиқул НИШОНОВ, Қобилжон ТОШМАТОВ, Муҳаммаджон ХУДОЁРОВ, Шамсиддин ЭСОНБОЕВ, Фозил ЮСУПОВ, Икромжон ЎРИНБОЕВ, Искандар ҚАЛАНДАРОВ, Эргаш ҚУРБОНОВ, Ўринбой ҲАСАНОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона – 133-09-93 (факс), 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари – 133-16-27, 133-44-43, котибият - 136-56-26. Ижодий гуруҳлар: 136-54-44, 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар – 136-56-30.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон – 8-374-2-25-32-23; Бухоро – 8-365-22-648-22; Жиззах – 8-372-22-648-72; Навоий – 8-436-22-588-56; Наманган - 8 – 369-43-311-81; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-233-00-52; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-225-41-73; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

Навбатчи: Х.ПАНЖИЕВ

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси томонидан 2002 йил 18 февралда № 00694-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

Буюртма Г-122 ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: 21.00 Адади - 18.236

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6

E-mail: kishlokhayoti@yahoo.com